

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι

Π.1.	Ορισμοί	2
ΜΕΡΟΣ Α	ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	3
ΤΜΗΜΑ 1 - ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ		3
Π.2.	Οργάνωση της <i>κοινοπραξίας</i> και ρόλος του <i>συντονιστή</i>	3
Π.3.	Ειδικές υποχρεώσεις κάθε <i>δικαιούχου</i> όσον αφορά την εκτέλεση	5
ΤΜΗΜΑ 2 - ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ		6
Π.4.	Εκθέσεις και παραδοτέα	7
Π.5.	Έγκριση εκθέσεων και παραδοτέων, προθεσμία για τις πληρωμές.....	9
Π.6.	Τρόπος πληρωμής	11
ΤΜΗΜΑ 3 - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ		12
Π.7.	Υπεργολαβία	12
Π.8.	Αναστολή του <i>έργου</i>	13
Π.9.	Εμπιστευτικότητα	13
Π.10.	Κοινοποίηση δεδομένων για σκοπούς αξιολόγησης, εκτίμησης αντίκτυπου και τυποποίησης.....	14
Π.11.	Πληροφορίες που παρέχονται στα κράτη μέλη ή στις συνδεδεμένες χώρες	15
Π.12.	Ενημέρωση και επικοινωνία	15
Π.13.	Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	16
ΜΕΡΟΣ Β	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	17
ΤΜΗΜΑ 1 - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....		17
Π.14.	Επιλέξιμες δαπάνες του <i>έργου</i>	17
Π.15.	Προσδιορισμός άμεσων και έμμεσων δαπανών	18
Π.16.	Μέγιστα όρια χρηματοδότησης	20
Π.17.	Έσοδα του <i>έργου</i>	21
Π.18.	<i>Χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας</i>	22
Π.19.	Τόκοι παραγόμενοι από προχρηματοδότηση που έχει καταβάλει η <i>Επιτροπή</i>	22
ΤΜΗΜΑ 2 – ΕΓΓΥΗΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ		22
Π.20.	Εγγυητικό Κεφάλαιο.....	22
Π.21.	Επιστροφές και ανακτήσεις	24
ΤΜΗΜΑ 3 – ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ		25
Π.22.	Οικονομικοί και άλλοι έλεγχοι	25
Π.23.	Τεχνικοί έλεγχοι και επανεξετάσεις.....	26
Π.24.	Εκκαθαρισμένη αποζημίωση	28
Π.25.	Οικονομικές κυρώσεις	28
ΜΕΡΟΣ Γ	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ / ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ, ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ	29
ΤΜΗΜΑ 1 – ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		29
Π.26.	Κυριότητα	29
Π.27.	Μεταβίβαση	29
Π.28.	Προστασία	30
Π.29.	<i>Χρήση</i>	31
Π.30.	<i>Διάδοση</i>	31
ΤΜΗΜΑ 2 - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ.....		32
Π.31.	<i>Καλυπτόμενα προϋπάρχοντα στοιχεία</i>	32
Π.32.	Αρχές.....	32
Π.33.	<i>Δικαιώματα πρόσβασης για την υλοποίηση</i>	33
Π.34.	<i>Δικαιώματα πρόσβασης για σκοπούς χρήσης</i>	34
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....		34
Π.35.	Προκηρύξεις ανοικτών διαγωνισμών	35
Π.36.	Αιτήματα για τροποποιήσεις και καταγγελία με πρωτοβουλία της <i>κοινοπραξίας</i>	35

Π.37.	Έγκριση τροποποιήσεων και καταγγελίας που ζητά η <i>κοινοπραξία</i>	37
Π.38.	Καταγγελία της <i>συμφωνίας επιχορήγησης</i> ή λύση της συμμετοχής ενός ή περισσότερων <i>δικαιούχων</i> με πρωτοβουλία της <i>Επιτροπής</i>	37
Π.39.	Χρηματοδοτική συνεισφορά μετά την καταγγελία και άλλες συνέπειες της καταγγελίας.....	39
Π.40.	Ανωτέρα βία.....	40
Π.41.	Εκχώρηση	41
Π.42.	Ευθύνη	41

Π.1. Ορισμοί

1. «δικαιώματα πρόσβασης»: οι άδειες εκμετάλλευσης και τα δικαιώματα χρήσης νέων ή προϋπαρχόντων στοιχείων·
2. «συνδεδεμένη οντότητα»: κάθε νομική οντότητα που τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο δικαιούχου ή υπό τον ίδιο άμεσο ή έμμεσο έλεγχο με τον δικαιούχο, ο οποίος έλεγχος λαμβάνει μία από τις ακόλουθες μορφές:
  - α) άμεση ή έμμεση κατοχή ποσοστού ανώτερου του 50% επί της ονομαστικής αξίας του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της εκάστοτε νομικής οντότητας ή της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων αυτής της νομικής οντότητας·
  - β) άμεση ή έμμεση κατοχή, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, της εξουσίας λήψης αποφάσεων στο εσωτερικό της εκάστοτε νομικής οντότητας.
3. «συνδεδεμένη χώρα»: τρίτη χώρα η οποία είναι μέρος διεθνούς συμφωνίας που έχει συναφθεί με την Κοινότητα, υπό τους όρους ή βάσει της οποίας η συγκεκριμένη χώρα συνεισφέρει χρηματοδοτικά στο σύνολο ή σε μέρος του έβδομου προγράμματος πλαισίου·
4. «προϋπάρχοντα στοιχεία»: οι πληροφορίες που κατέχουν οι δικαιούχοι πριν από την προσχώρησή τους στην παρούσα συμφωνία, καθώς και τα δικαιώματα δημιουργού ή άλλα δικαιώματα πνευματικής/διανοητικής ιδιοκτησίας επί των πληροφοριών αυτών, για την κατοχύρωση των οποίων έχουν κατατεθεί αιτήσεις πριν από την προσχώρηση των δικαιούχων στην παρούσα συμφωνία, πληροφορίες οι οποίες είναι αναγκαίες για την εκτέλεση του έργου ή για τη χρήση νέων στοιχείων·
5. «διάδοση»: η κοινολόγηση νέων στοιχείων με οιονδήποτε κατάλληλο τρόπο, πλην εκείνου που επιβάλλουν οι διατυπώσεις προστασίας τους, και συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης των νέων στοιχείων με οιοδήποτε μέσο·
6. «δίκαιοι και εύλογοι όροι»: κατάλληλοι όροι, μεταξύ άλλων πιθανοί οικονομικοί όροι, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών συνθηκών του αιτήματος πρόσβασης, παραδείγματος χάριν η πραγματική ή δυνητική αξία των νέων ή των προϋπαρχόντων στοιχείων για τα οποία ζητείται η πρόσβαση ή/και το πεδίο, η διάρκεια ή άλλα χαρακτηριστικά της προβλεπόμενης χρήσης·
7. «νέα στοιχεία»: τα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών, ανεξαρτήτως του εάν δύνανται ή όχι να τύχουν προστασίας, που προκύπτουν στο πλαίσιο του έργου. Στα αποτελέσματα αυτά περιλαμβάνονται τα δικαιώματα δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα,

τα δικαιώματα επί σχεδίων και υποδειγμάτων, τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών ή άλλες συναφείς μορφές προστασίας·

8. «*χρήση*»: η άμεση ή έμμεση χρησιμοποίηση των νέων στοιχείων για τους σκοπούς περαιτέρω ερευνητικών δραστηριοτήτων πλην των καλυπτομένων από το έργο ή με σκοπό την ανάπτυξη, τη δημιουργία και τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντος ή διεργασίας ή τη δημιουργία και την παροχή υπηρεσίας·
9. «*τρίτη χώρα*»: κράτος που δεν είναι κράτος μέλος·
10. «*παρατυπία*»: κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου ή κάθε παραβίαση υποχρέωσης που απορρέει από πράξη ή παράλειψη του δικαιούχου, η οποία έχει βλάψει, ή είναι δυνατό να βλάψει, μέσω αδικαιολόγητων δαπανών, τον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή προϋπολογισμούς τους οποίους διαχειρίζονται οι Κοινότητες·
11. «*δημόσιος φορέας*»: κάθε νομική οντότητα που ορίζεται ως τέτοια από το εθνικό δίκαιο, καθώς και οι διεθνείς οργανισμοί·
12. Μια νομική οντότητα χαρακτηρίζεται ως «*μη κερδοσκοπική*» όταν αναγνωρίζεται ως τέτοια από το εθνικό ή το διεθνές δίκαιο·
13. «*ερευνητικός οργανισμός*»: νομική οντότητα που έχει συσταθεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ένας από τους κύριους σκοπούς του οποίου είναι η διεξαγωγή έρευνας ή τεχνολογικής ανάπτυξης·
14. «*ΜΜΕ*»: πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της 6ης Μαΐου 2003.

ΜΕΡΟΣ Α ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ 1 - ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Π.2. Οργάνωση της κοινοπραξίας και ρόλος του συντονιστή

1. Όλοι οι δικαιούχοι από κοινού αποτελούν την κοινοπραξία, ανεξαρτήτως του αν έχουν συνάψει χωριστή έγγραφη συμφωνία κοινοπραξίας. Οι δικαιούχοι εκπροσωπούνται έναντι της Επιτροπής από τον συντονιστή, που είναι ο σύνδεσμος για όλες τις επικοινωνίες μεταξύ της Επιτροπής και κάθε δικαιούχου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία επιχορήγησης.
2. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας στο έργο καταβάλλεται στον συντονιστή, ο οποίος την εισπράττει για λογαριασμό των δικαιούχων. Η πληρωμή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας στον συντονιστή απαλλάσσει την Επιτροπή από την υποχρέωσή της όσον αφορά τις πληρωμές.
3. Ο συντονιστής:
  - α) διαχειρίζεται τη χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας όσον αφορά την κατανομή της στους δικαιούχους και τις δραστηριότητες, σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία

επιχορήγησης και τις αποφάσεις που λαμβάνει η *κοινοπραξία*. Ο συντονιστής μεριμνά ώστε όλες οι επιμέρους πληρωμές να καταβάλλονται στους άλλους δικαιούχους χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση·

- β) τηρεί αρχεία και οικονομικούς λογαριασμούς με τα οποία είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ανά πάσα στιγμή ποιο τμήμα της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της *Κοινότητας* έχει καταβληθεί σε κάθε δικαιούχο για τους σκοπούς του έργου·
- γ) ενημερώνει την *Επιτροπή* σχετικά με την κατανομή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της *Κοινότητας* και την ημερομηνία των μεταφορών ποσών στους δικαιούχους, όταν απαιτείται από την παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης* ή από την *Επιτροπή*·
- δ) επανεξετάζει τις εκθέσεις, για να επαληθεύσει την συνέπεια με τα επιμέρους καθήκοντα που συνδέονται με το έργο, πριν να τις διαβιβάσει στην *Επιτροπή*·
- ε) παρακολουθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν οι δικαιούχοι βάσει της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*.

Ο συντονιστής δεν επιτρέπεται να αναθέτει με υπεργολαβία τα ανωτέρω αναφερόμενα καθήκοντα.

4. Οι δικαιούχοι εκπληρώνουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις ως *κοινοπραξία*:

- α) παρέχουν στην *Επιτροπή* όλα τα λεπτομερή στοιχεία που αυτή ζητεί για τους σκοπούς της ορθής διαχείρισης του έργου·
- β) υλοποιούν το έργο από κοινού και εις ολόκληρον έναντι της *Κοινότητας*, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα και εύλογα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι το έργο υλοποιείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*.
- γ) συνομολογούν τους ενδεδειγμένους εσωτερικούς διακανονισμούς, τηρουμένων των διατάξεων της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου. Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 1 παράγραφος 4 οι εν λόγω εσωτερικοί διακανονισμοί λαμβάνουν τη μορφή έγγραφης *συμφωνίας κοινοπραξίας* (η «*συμφωνία κοινοπραξίας*»). Η *συμφωνία κοινοπραξίας* διέπει μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:
  - i. την εσωτερική οργάνωση της *κοινοπραξίας*, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων·
  - ii. **τους κανόνες για τη διάδοση και χρήση καθώς και για τα δικαιώματα πρόσβασης·**
  - iii. την κατανομή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της *Κοινότητας*·
  - iv. **τους όρους διευθέτησης των εσωτερικών διαφορών, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατάχρησης εξουσίας·**
  - v. ρυθμίσεις μεταξύ των δικαιούχων σχετικά με την ευθύνη, την αποζημίωση και την εμπιστευτικότητα.
- δ) έρχονται σε επαφή, όποτε ενδείκνυται, με φορείς πέραν της ερευνητικής κοινότητας και με το κοινό προκειμένου να αναπτύξουν τον διάλογο και τον προβληματισμό σχετικά με το ερευνητικό θεματολόγιο, τα αποτελέσματα της έρευνας και συναφή επιστημονικά ζητήματα με τους διαμορφωτές της πολιτικής και την κοινωνία των πολιτών·

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι δημιουργούν συνεργίες με την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα και υλοποιούν δραστηριότητες για την προώθηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της έρευνας.

- ε) επιτρέπουν στην *Επιτροπή* να συμμετέχει σε συνεδριάσεις που αφορούν το έργο.

II.3. Ειδικές υποχρεώσεις κάθε δικαιούχου όσον αφορά την εκτέλεση

Κάθε δικαιούχος:

- α) πραγματοποιεί τις προς εκτέλεση εργασίες, όπως προσδιορίζονται στο παράρτημα I. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που απαιτείται για την υλοποίηση του έργου, μπορεί να αναθέσει σε τρίτα μέρη την εκτέλεση ορισμένων στοιχείων, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου II.7 ή τις τυχόν ειδικές διατάξεις του άρθρου 7. Ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει πόρους που διατίθενται από τρίτα μέρη προκειμένου να εκτελέσει το μέρος των εργασιών που του έχει ανατεθεί.
- β) εξασφαλίζει ότι κάθε συμφωνία ή σύμβαση σχετική με το έργο, η οποία συνάπτεται μεταξύ του δικαιούχου και οποιουδήποτε τρίτου, περιέχει διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες ο εν λόγω τρίτος, συμπεριλαμβανομένου και του ελεγκτή που χορηγεί το πιστοποιητικό για τις οικονομικές καταστάσεις ή τη μεθοδολογία, δεν αποκτά δικαιώματα έναντι της *Επιτροπής* βάσει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης.
- γ) εξασφαλίζει ότι τα δικαιώματα της *Επιτροπής* και του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά την διενέργεια λογιστικών ή άλλων ελέγχων επεκτείνονται στο δικαίωμα διενέργειας τέτοιου ελέγχου σε τρίτο του οποίου οι δαπάνες καλύπτονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από την χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης.
- δ) εξασφαλίζει ότι οι όροι που ισχύουν για τον ίδιο βάσει των άρθρων II.4 παράγραφος 4, II.10, II.11, II.12, II.13, II.14 και II.22 ισχύουν επίσης για κάθε τρίτο του οποίου οι δαπάνες καταλογίζονται στο πλαίσιο του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης.
- ε) εξασφαλίζει ότι τα καθήκοντα που του ανατίθενται εκτελούνται ορθώς και εγκαίρως.
- στ) ενημερώνει εγκαίρως τους άλλους δικαιούχους και την *Επιτροπή* μέσω του συντονιστή σχετικά με τα ακόλουθα:
  - τα ονόματα των προσώπων που θα διαχειριστούν και θα παρακολουθήσουν τις εργασίες του και τα οικεία στοιχεία επικοινωνίας, καθώς και κάθε αλλαγή αυτών των πληροφοριών.
  - κάθε συμβάν το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει την εκτέλεση του έργου και τα δικαιώματα της Κοινότητας.
  - κάθε αλλαγή της επωνυμίας, της διεύθυνσης και των νομίμων εκπροσώπων του, καθώς και κάθε αλλαγή όσον αφορά τη νομική, οικονομική, οργανωτική ή τεχνική κατάστασή του, συμπεριλαμβανομένης και της αλλαγής ελέγχου, και ιδίως κάθε μεταβολή του νομικού καθεστώτος όσον αφορά δημόσιους μη κερδοσκοπικούς φορείς, ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικούς οργανισμούς και ΜΜΕ.

- κάθε περίπτωση που επηρεάζει τους όρους συμμετοχής οι οποίοι αναφέρονται στους κανόνες συμμετοχής¹, στον δημοσιονομικό κανονισμό² και στους κανόνες εφαρμογής³ του ή κάθε απαίτηση της συμφωνίας επιχορήγησης, ιδίως κάθε φορά που κατά τη διάρκεια του έργου παύουν να πληρούνται κάποια κριτήρια επιλεξιμότητας·
- ζ) παρέχει απ' ευθείας στην Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), και στο Ελεγκτικό Συνέδριο όλες τις πληροφορίες που ζητούνται στο πλαίσιο επιθεωρήσεων και ελέγχων·
- η) συμμετέχει στις συνεδριάσεις επίβλεψης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του έργου που τον αφορούν·
- θ) λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για να αποφύγει αναλήψεις υποχρεώσεων οι οποίες δεν συμβιβάζονται με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η παρούσα συμφωνία επιχορήγησης και γνωστοποιεί στους άλλους δικαιούχους και στην Επιτροπή κάθε επιτακτική υποχρέωση που είναι δυνατόν να προκύψει κατά την διάρκεια της συμφωνίας επιχορήγησης και να έχει επιπτώσεις για οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του βάσει της συμφωνίας επιχορήγησης·
- ι) εξασφαλίζει την τήρηση των διατάξεων του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις·
- ια) υλοποιεί το έργο σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της δεοντολογίας·
- ιβ) καταβάλλει προσπάθειες ώστε να προωθήσει την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στο πλαίσιο της εκτέλεσης του έργου·
- ιγ) λαμβάνει υπόψη τις γενικές αρχές της σύστασης της Επιτροπής της 11^{ης} Μαρτίου 2005 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Χάρτα του Ερευνητή και τον κώδικα δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών, ιδίως όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, τη διαφάνεια των διαδικασιών πρόσληψης και την επαγγελματική εξέλιξη των ερευνητών που προσλαμβάνονται για το έργο·
- ιδ) λαμβάνει κάθε απαραίτητη προφύλαξη για να αποφύγει κάθε πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με οικονομικά συμφέροντα, πολιτικές ή εθνικές συγγένειες, οικογενειακούς ή συναισθηματικούς δεσμούς ή με οποιοδήποτε άλλο συμφέρον είναι πιθανόν να επηρεάσει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση του έργου.

ΤΜΗΜΑ 2 - ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 391 της 30.12.2006, σ.1) και κανονισμός (Ευρατόμ) αριθ. 1908/2006 του Συμβουλίου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 400 της 30.12.2006, σ.1, διορθωτικό ΕΕ L 54 της 22.2.2007, σ. 4).

² Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου της 25^{ης} Ιουνίου 2002 (ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1995/2006 του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2006 (ΕΕ L 390 της 30.12.2006, σ. 1) και από μεταγενέστερες τροποποιήσεις.

³ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 του Συμβουλίου της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2002 (ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1248/2006 (ΕΕ L 227 της 19.8.2006, σ. 3) και από μεταγενέστερες τροποποιήσεις.

II.4. Εκθέσεις και παραδοτέα

1. Η *κοινοπραξία* υποβάλλει **περιοδική έκθεση** στην *Επιτροπή* για κάθε περίοδο αναφοράς εντός 60 ημερών από τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου. Η έκθεση περιλαμβάνει:
  - α) ανασκόπηση, συμπεριλαμβανομένης και δημοσιεύσιμης περίληψης, της προόδου των εργασιών προς την επίτευξη των στόχων του έργου, συμπεριλαμβανομένων των επιτευγμάτων και της ολοκλήρωσης κάθε σταδίου και παραδοτέου, όπως προσδιορίζονται στο παράρτημα I. Η εν λόγω έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει τις διαφορές μεταξύ των εργασιών που αναμενόταν να εκτελεστούν σύμφωνα με το παράρτημα I και εκείνων που πράγματι εκτελέστηκαν,
  - β) επεξήγηση της χρήσης των πόρων και
  - γ) οικονομική κατάσταση για κάθε *δικαιούχο*, συνοδευόμενη από συνοπτική οικονομική έκθεση με την οποία αιτιολογείται η αιτούμενη συνεισφορά της *Κοινότητας* για όλους τους *δικαιούχους* σε συγκεντρωτική μορφή, βάσει των πληροφοριών που παρέχει κάθε *δικαιούχος* συμπληρώνοντας το έντυπο Γ (Παράρτημα VI).
2. Η *κοινοπραξία* υποβάλλει **τελική έκθεση** στην *Επιτροπή* εντός 60 ημερών από τη λήξη του έργου. Η έκθεση περιλαμβάνει:
  - α) τελική δημοσιεύσιμη συνοπτική έκθεση που καλύπτει τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του έργου,
  - β) έκθεση που καλύπτει τις ευρύτερες κοινωνικές επιπτώσεις του έργου, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων υπέρ της ισότητας των φύλων, ζητήματα δεοντολογίας, τις προσπάθειες για συμμετοχή άλλων φορέων και ευρύτερη ευαισθητοποίηση, καθώς και το σχέδιο *χρήσης και διάδοσης των νέων στοιχείων*.
3. Ο *συντονιστής* υποβάλλει έκθεση σχετικά με την κατανομή της *χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας* μεταξύ των *δικαιούχων*. Η εν λόγω έκθεση πρέπει να υποβάλλεται 30 ημέρες μετά την είσπραξη της τελικής πληρωμής.
4. Για τα αιτήματα ενδιάμεσων και τελικών πληρωμών υποβάλλεται **πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων**, όταν το ζητούμενο από τον δικαιούχο ποσό της *χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας* υπό μορφή απόδοσης δαπανών ισούται ή υπερβαίνει τις 375.000 ευρώ, όταν αθροιστεί με όλες τις προηγούμενες πληρωμές για τις οποίες δεν υποβλήθηκαν πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων. Το εν λόγω πιστοποιητικό πρέπει να διαβιβάζεται υπό τη μορφή λεπτομερούς έκθεσης πραγματικών διαπιστώσεων εξωτερικού ελεγκτή (Έντυπο Δ - Παράρτημα VII). Ωστόσο, για έργα διάρκειας μέχρι 2 ετών, το πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων υποβάλλεται μόνον για αιτήματα τελικών πληρωμών, όταν το ζητούμενο από *δικαιούχο* ποσό της *χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας* υπό μορφή απόδοσης δαπανών ισούται ή υπερβαίνει τις 375.000 ευρώ, όταν αθροιστεί με όλες τις προηγούμενες πληρωμές.

Με τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων βεβαιώνεται ότι οι δαπάνες για τις οποίες υποβάλλεται αίτημα απόδοσης και τα δηλούμενα έσοδα κατά την περίοδο για την οποία υποβάλλονται, καθώς και η δήλωση των τόκων από προχρηματοδότηση, πληρούν τους όρους της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*. Σε περίπτωση που καταλογίζονται βάσει της *συμφωνίας επιχορήγησης* δαπάνες τρίτων, οι δαπάνες αυτές βεβαιώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Στο πλαίσιο της σύνταξης του πιστοποιητικού, ο ελεγκτής βεβαιώνει επίσης ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του ιδίου και του δικαιούχου.

Η *Επιτροπή* μπορεί, κατά την απόλυτη κρίση της, να αποδεχτεί κατόπιν αιτήματος του *δικαιούχου* την υποβολή **πιστοποιητικού για την μεθοδολογία** υπολογισμού των δαπανών που χρησιμοποιήθηκε για τη σύνταξη των αιτημάτων όσον αφορά τις δαπάνες προσωπικού και τις έμμεσες δαπάνες, καθώς και τα συναφή συστήματα ελέγχου. Το εν λόγω πιστοποιητικό πρέπει να διαβιβάζεται υπό τη μορφή λεπτομερούς έκθεσης πραγματικών διαπιστώσεων εξωτερικού ελεγκτή (Έντυπο E - Παράρτημα VII). Όταν η *Επιτροπή* αποδέχεται το εν λόγω πιστοποιητικό, παύει να υφίσταται η απαίτηση υποβολής ενδιάμεσου πιστοποιητικού οικονομικών καταστάσεων για τα αιτήματα ενδιάμεσων πληρωμών.

Τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων και τα πιστοποιητικά μεθοδολογίας συντάσσονται και επικυρώνονται από εξωτερικό ελεγκτή βάσει των όρων εντολής που επισυνάπτονται ως παράρτημα VII στην παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης*. Κάθε *δικαιούχος* είναι ελεύθερος να επιλέξει οποιονδήποτε αναγνωρισμένο εξωτερικό ελεγκτή, συμπεριλαμβανομένου του συνήθους εξωτερικού ελεγκτή του, εφόσον ικανοποιούνται συνολικά οι εξής απαιτήσεις:

- i) ο εξωτερικός ελεγκτής πρέπει να είναι ανεξάρτητος από τον *δικαιούχο*.
- ii) ο ελεγκτής πρέπει να είναι αναγνωρισμένος για να εκτελεί υποχρεωτικούς ελέγχους λογιστικών εγγράφων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία με την οποία εφαρμόζεται η 8η οδηγία του Συμβουλίου για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών⁴, ή με οποιαδήποτε *κοινοτική* νομοθετική πράξη αντικαθιστά την εν λόγω οδηγία. Οι *δικαιούχοι* που είναι εγκατεστημένοι σε *τρίτες χώρες*, συμμορφώνονται με τις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες και το υποβαλλόμενο πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων συνίσταται σε ανεξάρτητη έκθεση πραγματικών διαπιστώσεων βάσει των διαδικασιών που ορίζει η *Κοινότητα*.

Οι *δημόσιοι φορείς*, τα ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι *ερευνητικοί οργανισμοί* μπορούν να επιλέξουν αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο που θα συντάξει τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων και μεθοδολογίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι αντίστοιχες εθνικές αρχές έχουν αναγνωρίσει τη νομική ικανότητα του εν λόγω αρμόδιου δημόσιου υπαλλήλου να ελέγχει τον συγκεκριμένο φορέα και ότι εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία του υπόψη υπαλλήλου, ιδίως όσον αφορά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Τα πιστοποιητικά από εξωτερικούς ελεγκτές βάσει του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν την ευθύνη των *δικαιούχων* ούτε τα δικαιώματα της *Κοινότητας* που απορρέουν από την παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης*.

5. Η *κοινοπραξία* διαβιβάζει με ηλεκτρονικά μέσα στην *Επιτροπή*, μέσω του *συντονιστή*, τις εκθέσεις και τα υπόλοιπα παραδοτέα. Επιπλέον, το έντυπο Γ πρέπει να υπογράφεται από το ή τα εξουσιοδοτημένα άτομα της οργάνωσης του *δικαιούχου* και τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων και μεθοδολογίας πρέπει να υπογράφονται από εξουσιοδοτημένο άτομο του ελεγκτικού φορέα, ενώ τα πρωτότυπα αποστέλλονται στην *Επιτροπή*.
6. Για τη μορφή και το περιεχόμενο των εκθέσεων πρέπει να τηρούνται οι υποδείξεις και κατευθυντήριες γραμμές της *Επιτροπής*.

⁴ Οδηγία 2006/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 2006 για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

7. Οι εκθέσεις που υποβάλλονται στην *Επιτροπή* προς δημοσίευση πρέπει να είναι επαρκούς ποιότητας έτσι ώστε να είναι δυνατή η άμεση δημοσίευσή τους, ενώ η υποβολή τους στην *Επιτροπή* σε δημοσιεύσιμη μορφή συνεπάγεται ότι δεν περιλαμβάνονται σε αυτές εμπιστευτικές πληροφορίες.
8. Τα παραδοτέα που αναφέρονται στο παράρτημα I υποβάλλονται κατά τα προβλεπόμενα στο εν λόγω παράρτημα.
9. Η *Επιτροπή* μπορεί να συνεπικουρείται από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες κατά την ανάλυση και την αξιολόγηση των εκθέσεων και των παραδοτέων.

II.5. Έγκριση εκθέσεων και παραδοτέων, προθεσμία για τις πληρωμές

1. Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, η *Επιτροπή* αξιολογεί τις εκθέσεις και τα παραδοτέα του έργου που απαιτούνται βάσει των διατάξεων του παραρτήματος I και πραγματοποιεί τις αντίστοιχες πληρωμές εντός 105 ημερών από την παραλαβή τους, εκτός της περίπτωσης αναστολής της προθεσμίας, της πληρωμής ή του έργου.
2. Οι πληρωμές πραγματοποιούνται μετά την έγκριση των εκθέσεων ή/και των παραδοτέων από την *Επιτροπή*. Η μη απάντηση από την *Επιτροπή* εντός της εν λόγω προθεσμίας δεν συνεπάγεται την έγκρισή της. Ωστόσο, η *Επιτροπή* πρέπει να αποστείλει γραπτή απάντηση στην *κοινοπραξία* σύμφωνα με την παράγραφο 3. Η *Επιτροπή* μπορεί να απορρίψει εκθέσεις και παραδοτέα ακόμη και μετά την πάροδο της προθεσμίας πληρωμής. Η έγκριση των εκθέσεων δεν συνεπάγεται αναγνώριση της κανονικότητας τους ούτε της γνησιότητας των δηλώσεων και των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτές, ούτε και συνεπάγεται εξαίρεση από έλεγχο ή επανεξέταση.
3. Μετά την παραλαβή των εκθέσεων, η *Επιτροπή* μπορεί:
  - α) να εγκρίνει τις εκθέσεις και τα παραδοτέα, πλήρως ή εν μέρει, ή να επιβάλει όρους για την έγκριση.
  - β) να απορρίψει τις εκθέσεις και τα παραδοτέα παρέχοντας κατάλληλη αιτιολόγηση και, όπου ενδείκνυται, να κινήσει διαδικασία πλήρους ή μερικής καταγγελίας της *συμφωνίας επιχορήγησης*.
  - γ) να αναστείλει την **προθεσμία** σε περίπτωση μη υποβολής μιας ή περισσότερων εκθέσεων ή ενός ή περισσότερων από τα προβλεπόμενα παραδοτέα ή σε περίπτωση που αυτά δεν είναι πλήρη ή εάν χρειάζονται διευκρινίσεις ή πρόσθετες πληροφορίες ή εάν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών που περιλαμβάνονται στην οικονομική κατάσταση ή/και σε περίπτωση διενέργειας πρόσθετων ελέγχων. Η αναστολή αίρεται από την ημερομηνία που η *Επιτροπή* παραλαμβάνει την τελευταία έκθεση, παραδοτέο ή τις επιπλέον πληροφορίες που ζητήθηκαν ή στην περίπτωση που η *Επιτροπή* αποφασίσει να πραγματοποιήσει μερική ενδιάμεση πληρωμή βάσει της παραγράφου 4.

Η *Επιτροπή* ενημερώνει εγγράφως την *κοινοπραξία*, μέσω του *συντονιστή*, για την εν λόγω αναστολή και τους όρους που πρέπει να ικανοποιηθούν για την άρση της.

Η αναστολή αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής ειδοποίησης από την *Επιτροπή*.

δ) να αναστείλει πλήρως ή εν μέρει, ανά πάσα στιγμή, την **πληρωμή** του ποσού που προορίζεται για τον συγκεκριμένο δικαιούχο (ή δικαιούχους):

- σε περίπτωση που οι πραγματοποιηθείσες εργασίες δεν ανταποκρίνονται στις διατάξεις της *συμφωνίας επιχορήγησης*·
- σε περίπτωση που κάποιος δικαιούχος πρέπει να αποδώσει στις αρχές της χώρας του αχρεωστήτως καταβληθέν ως κρατική ενίσχυση ποσό·
- σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων της *συμφωνίας επιχορήγησης* ή σε περίπτωση που υπάρχουν σχετικές υπόνοιες ή τεκμήρια, ιδίως κατόπιν λογιστικών και άλλων ελέγχων βάσει των άρθρων II.22 και II.23·
- σε περίπτωση υπόνοιας *παρατυπίας* που έχει διαπραχθεί από έναν ή περισσότερους δικαιούχους κατά την υλοποίηση της *συμφωνίας επιχορήγησης*·
- σε περίπτωση υπόνοιας ή διαπιστωμένης *παρατυπίας* που έχει διαπραχθεί από έναν ή περισσότερους δικαιούχους κατά την υλοποίηση άλλης *συμφωνίας επιχορήγησης* που έχει χρηματοδοτηθεί από τον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή προϋπολογισμούς τους οποίους διαχειρίζονται οι Κοινότητες. Στις περιπτώσεις αυτές η αναστολή των πληρωμών επιβάλλεται όταν η *παρατυπία* (ή η εικαζόμενη *παρατυπία*) είναι σοβαρή και συστηματική κατά τρόπο που είναι πιθανόν να επηρεάσει την υλοποίηση της τρέχουσας συμφωνίας επιχορήγησης.

Στην περίπτωση που η *Επιτροπή* αναστείλει την πληρωμή, η *κοινοπραξία* ενημερώνεται δεόντως για τους λόγους για τους οποίους δεν θα πραγματοποιηθεί πλήρως ή εν μέρει η πληρωμή.

4. Η *Επιτροπή* μπορεί να πραγματοποιήσει ενδιάμεση μερική πληρωμή, εάν δεν έχουν υποβληθεί ορισμένες εκθέσεις ή παραδοτέα ως απαιτείται ή εάν έχουν εγκριθεί εν μέρει ή υπό όρους. Οι εκθέσεις και τα παραδοτέα που πρέπει να υποβληθούν για μια περίοδο αναφοράς αλλά παραδίδονται με καθυστέρηση, αξιολογούνται μαζί με τις εκθέσεις και τα παραδοτέα της επόμενης περιόδου αναφοράς.
5. Μετά τη λήξη της προθεσμίας για την έγκριση των εκθέσεων και τις πληρωμές και με την επιφύλαξη αναστολής της εν λόγω προθεσμίας από την *Επιτροπή*, η τελευταία καταβάλλει τόκους υπερημερίας, βάσει των όρων του δημοσιονομικού κανονισμού και των κανόνων εφαρμογής του, με το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τις κυριότερες πράξεις της αναχρηματοδότησης σε ευρώ, προσαυξημένο κατά τρεις μισι μονάδες. Το επιτόκιο αναφοράς στο οποίο εφαρμόζεται η προσαύξηση είναι το επιτόκιο που ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα της καταληκτικής ημερομηνίας πληρωμής, όπως αυτό δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σειρά C.

Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που οι δικαιούχοι είναι δημόσιοι φορείς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι τόκοι υπερημερίας αναφέρονται στην περίοδο που έχει διαρρεύσει από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας πληρωμής μέχρι και την ημερομηνία εκταμίευσης του ποσού της πληρωμής από τον λογαριασμό της *Επιτροπής*. Οι τόκοι αυτοί δεν θεωρούνται ως έσοδα του έργου για τον προσδιορισμό της τελικής επιχορήγησης. Η καταβολή τόκων βάσει των ανωτέρω δεν θεωρείται μέρος της *χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας*.

6. Η αναστολή της προθεσμίας, της πληρωμής ή του έργου από την *Επιτροπή* δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καθυστέρηση πληρωμής.

7. Όταν το έργο ολοκληρωθεί, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να μην καταβάλει την αντίστοιχη χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας, με έγγραφη προειδοποίηση ενός μηνός περί της μη παραλαβής έκθεσης, πιστοποιητικού οικονομικών καταστάσεων ή άλλου παραδοτέου του έργου.
8. Η Επιτροπή πληροφορεί τον συντονιστή περί του ποσού της τελικής πληρωμής της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας και της σχετικής αιτιολογίας. Ο συντονιστής έχει προθεσμία δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής για να γνωστοποιήσει τους λόγους της ενδεχόμενης διαφωνίας του. Μετά τη λήξη της εν λόγω περιόδου τα σχετικά αιτήματα δεν εξετάζονται και θεωρείται ότι η κοινοπραξία έχει αποδεχτεί την απόφαση της Επιτροπής. Η Επιτροπή δεσμεύεται να απαντά εγγράφως εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής, αιτιολογώντας την απάντησή της. Η διαδικασία αυτή δεν θίγει το δικαίωμα του δικαιούχου να προσβάλει την απόφαση της Επιτροπής.

II.6. Τρόπος πληρωμής

1. Η Επιτροπή πραγματοποιεί τις εξής πληρωμές:

α) **προχρηματοδότηση** βάσει του άρθρου 6,

β) για έργα με περισσότερες της μιας περιόδους αναφοράς, η Επιτροπή πραγματοποιεί **ενδιάμεσες πληρωμές** της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας, οι οποίες αντιστοιχούν στο ποσό που έχει γίνει αποδεκτό για κάθε περίοδο αναφοράς,

γ) η Επιτροπή πραγματοποιεί την **τελική πληρωμή** της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας η οποία αντιστοιχεί στο ποσό που έχει γίνει αποδεκτό για την τελευταία περίοδο αναφοράς συν την ενδεχόμενη αναπροσαρμογή, όπου απαιτείται.

Στην περίπτωση που το ποσό της αντίστοιχης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας είναι μικρότερο από το ποσό που έχει ήδη καταβληθεί στην κοινοπραξία, η Επιτροπή ανακτά τη διαφορά.

Στην περίπτωση που το ποσό της αντίστοιχης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας είναι μεγαλύτερο από το ποσό που έχει ήδη καταβληθεί στην κοινοπραξία, η Επιτροπή καταβάλλει τη διαφορά ως τελική πληρωμή εντός των ορίων που προβλέπονται στα άρθρα 5 παράγραφος 1 και II.20.

2. Το συνολικό ποσό της προχρηματοδότησης και των ενδιάμεσων πληρωμών δεν υπερβαίνει το 90% της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας που ορίζεται στο άρθρο 5.
3. Η Επιτροπή πραγματοποιεί τις πληρωμές σε ευρώ.
4. Οι δαπάνες δηλώνονται σε ευρώ. Οι δικαιούχοι με λογαριασμούς σε άλλα νομίσματα πλην του ευρώ δηλώνουν τις δαπάνες χρησιμοποιώντας είτε τη συναλλαγματική ισοτιμία που δημοσιεύει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η οποία θα ίσχυε την ημέρα που πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες, είτε την ισοτιμία που ισχύει την πρώτη μέρα του μήνα που έπεται της λήξης της περιόδου αναφοράς. Οι δικαιούχοι με λογαριασμούς σε ευρώ μετατρέπουν τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν σε άλλα νομίσματα βάσει της συνήθους λογιστικής τους πρακτικής.
5. Ο τραπεζικός λογαριασμός που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 επιτρέπει τον προσδιορισμό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας και των συναφών τόκων. Σε αντίθετη περίπτωση, οι λογιστικές μέθοδοι των δικαιούχων ή των συνδέσμων πρέπει να

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι καθιστούν δυνατό να προσδιοριστούν η *χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας* και οι τόκοι ή τα άλλα προσπορισθέντα οφέλη.

6. Κάθε πληρωμή μπορεί να υποβληθεί σε λογιστικό έλεγχο ή επανεξέταση και μπορεί να αναπροσαρμοστεί ή να ανακτηθεί βάσει των αποτελεσμάτων των εν λόγω ελέγχων.
7. Οι πληρωμές εκ μέρους της *Επιτροπής* θεωρείται ότι πραγματοποιούνται κατά την ημερομηνία χρέωσης του λογαριασμού της *Επιτροπής*.

ΤΜΗΜΑ 3 - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

II.7. Υπεργολαβία

1. Ως *υπεργολάβος* νοείται τρίτος που έχει συνάψει συμφωνία με επιχειρηματικούς όρους με έναν ή περισσότερους *δικαιούχους*, προκειμένου να εκτελέσει μέρος των εργασιών του έργου χωρίς την άμεση εποπτεία του *δικαιούχου* και χωρίς σχέση εξάρτησης.

Στις περιπτώσεις που ο *δικαιούχος* συνάπτει σύμβαση υπεργολαβίας για την εκτέλεση ορισμένων τμημάτων των καθηκόντων που σχετίζονται με το έργο, συνεχίζει να δεσμεύεται από τις υποχρεώσεις του έναντι της *Επιτροπής* και των άλλων *δικαιούχων* βάσει της *συμφωνίας επιχορήγησης* και διατηρεί την πλήρη ευθύνη εκτέλεσης του έργου και συμμόρφωσης με τις διατάξεις της *συμφωνίας επιχορήγησης*.

Οι διατάξεις της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης* που εφαρμόζονται στους *υπεργολάβους* ισχύουν και για τους εξωτερικούς ελεγκτές που πιστοποιούν οικονομικές καταστάσεις ή μεθοδολογίες.

2. Στις περιπτώσεις που είναι αναγκαίο να αναθέσουν οι *δικαιούχοι* με υπεργολαβία ορισμένα στοιχεία των προς εκτέλεση εργασιών, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:
  - οι συμβάσεις υπεργολαβίας μπορούν να καλύπτουν μόνο την εκτέλεση περιορισμένου μέρους του έργου·
  - η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας πρέπει να δικαιολογείται δεόντως στο παράρτημα I βάσει της φύσης του έργου και των αναγκών της υλοποίησής του·
  - η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας από *δικαιούχο* δεν πρέπει να επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των *δικαιούχων* όσον αφορά τα *προϋπάρχοντα και τα νέα στοιχεία*·
  - το παράρτημα I πρέπει να αναφέρει τα καθήκοντα τα οποία πρόκειται να ανατεθούν με υπεργολαβία και εκτίμηση των δαπανών·

Κάθε σύμβαση υπεργολαβίας, οι δαπάνες της οποίας πρόκειται να δηλωθούν ως επιλέξιμες, πρέπει να ανατίθεται βάσει των αρχών της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς (βέλτιστη σχέση μεταξύ ποιότητας και τιμής), της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Μπορούν να γίνουν αποδεκτές και συμβάσεις υπεργολαβίας που συνάπτονται βάσει συμβάσεων-πλαισίων οι οποίες έχουν συναφθεί μεταξύ *δικαιούχου* και *υπεργολάβου*, πριν από την έναρξη του έργου, σύμφωνα με τις συνήθεις διαχειριστικές αρχές του *δικαιούχου*.

3. Οι *δικαιούχοι* μπορούν να χρησιμοποιήσουν εξωτερικές υπηρεσίες υποστήριξης για να υποβοηθηθούν κατά την εκτέλεση καθηκόντων δευτερεύουσας σημασίας που δεν

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι
αποτελούν από μόνα τους καθήκοντα συνδεδεμένα με το έργο, όπως αυτά προσδιορίζονται
στο παράρτημα Ι.

II.8. Αναστολή του έργου

1. Ο συντονιστής ενημερώνει αμελλητί την *Επιτροπή* σχετικά με οιοδήποτε συμβάν επηρεάζει ή καθυστερεί την εκτέλεση του έργου.
2. Ο συντονιστής μπορεί να προτείνει την αναστολή του συνόλου ή μέρους του έργου όταν λόγοι ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιστάσεις καθιστούν την υλοποίησή του εξαιρετικά δύσκολη ή αντισυμβατική. Ο συντονιστής οφείλει να ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση την *Επιτροπή* για τις περιστάσεις αυτές, συμπεριλαμβάνοντας πλήρη αιτιολόγηση και πληροφορίες σχετικά με το γεγονός, καθώς και εκτίμηση της ημερομηνίας κατά την οποία προβλέπεται να επαναληφθούν οι εργασίες που αφορούν το έργο.
3. Η *Επιτροπή* μπορεί να αναστείλει το σύνολο ή μέρος του έργου στις περιπτώσεις που θεωρεί ότι η *κοινοπραξία* δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης. Ο συντονιστής ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση για την αιτιολόγηση κάθε τέτοιας απόφασης και τους όρους που επιβάλλονται για την επανέναρξη των εργασιών. Ο συντονιστής ενημερώνει σχετικά τους υπόλοιπους δικαιούχους. Η αναστολή αυτή αρχίζει να ισχύει 10 ημέρες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης από τον συντονιστή.
4. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής, ουδεμία δαπάνη δύναται να καταλογισθεί στο έργο για την εκτέλεση μέρους του έργου που έχει ανασταλεί.
5. Η αναστολή του συνόλου ή μέρους του έργου μπορεί να αρθεί όταν τα μέρη της συμφωνίας επιχορήγησης καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη συνέχιση του έργου και, αναλόγως της περίπτωσης, κάθε αναγκαία τροποποίηση, συμπεριλαμβανομένης και της παράτασης της διάρκειας του έργου, έχει αποτελέσει αντικείμενο έγγραφης τροποποιητικής συμφωνίας.

II.9. Εμπιστευτικότητα

1. Κατά τη διάρκεια του έργου και για πενταετή περίοδο μετά την ολοκλήρωσή του ή οποιαδήποτε άλλη περίοδο έχει καθοριστεί στη συμφωνία κοινοπραξίας, οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρήσουν την εμπιστευτικότητα κάθε δεδομένου, εγγράφου ή άλλου υλικού που χαρακτηρίζεται ως εμπιστευτικό σε σχέση με την εκτέλεση του έργου («εμπιστευτικές πληροφορίες»). Η *Επιτροπή* αναλαμβάνει την υποχρέωση να τηρήσει την εμπιστευτικότητα των «εμπιστευτικών πληροφοριών» κατά την πενταετία που έπεται της ολοκλήρωσης του έργου. Βάσει δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος του δικαιούχου, η *Επιτροπή* μπορεί να αποδεχτεί παράταση της εν λόγω περιόδου όσον αφορά συγκεκριμένες εμπιστευτικές πληροφορίες.

Σε περίπτωση προφορικής κοινοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών, ο εμπιστευτικός τους χαρακτήρας πρέπει να επιβεβαιωθεί εγγράφως από το μέρος που τις κοινολόγησε εντός 15 ημερών από την κοινολόγηση.

2. Η παράγραφος 1 παύει να ισχύει στις εξής περιπτώσεις:
  - οι εμπιστευτικές πληροφορίες δημοσιοποιούνται με μέσα που δεν συνιστούν παραβίαση των υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας·

- το μέρος που τις κοινολόγησε πληροφορεί μεταγενέστερα τον αποδέκτη ότι οι *εμπιστευτικές πληροφορίες* έπαψαν να είναι εμπιστευτικές·
  - οι *εμπιστευτικές πληροφορίες* κοινοποιούνται μεταγενέστερα στον αποδέκτη χωρίς υποχρέωση εμπιστευτικότητας, από τρίτο που τις κατέχει νομίμως και δεν υπέχει υποχρέωση εμπιστευτικότητας·
  - η κοινολόγηση ή κοινοποίηση των *εμπιστευτικών πληροφοριών* προβλέπεται από άλλες διατάξεις της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης* ή της *συμφωνίας κοινοπραξίας*·
  - η κοινολόγηση ή κοινοποίηση *εμπιστευτικών πληροφοριών* απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας ενός των *δικαιούχων* και η εν λόγω εξαίρεση όσον αφορά την απαίτηση εμπιστευτικότητας προβλέπεται στη *συμφωνία κοινοπραξίας*⁵.
3. Οι *δικαιούχοι* αναλαμβάνουν την υποχρέωση να χρησιμοποιούν τέτοιου είδους εμπιστευτικές πληροφορίες μόνο σε σχέση με την εκτέλεση του *έργου*, εκτός αντίθετης συμφωνίας με το μέρος που τις κοινολογεί.
4. Με την επιφύλαξη των προηγούμενων παραγράφων, στην επεξεργασία δεδομένων, εγγράφων ή άλλου υλικού που είναι διαβαθμισμένα («*διαβαθμισμένες πληροφορίες*») ή υπόκεινται σε περιορισμούς ασφαλείας ή σε έλεγχο της εξαγωγής ή της μεταβίβασης, πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της σχετικής με αυτές τις πληροφορίες εθνικής και *κοινοτικής* νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανόνων της *Επιτροπής* για τον χειρισμό *εμπιστευτικών πληροφοριών*⁶. Στις περιπτώσεις που ο *δικαιούχος* είναι εγκατεστημένος σε *τρίτη χώρα*, ισχύουν επίσης όλες οι συμφωνίες περί ασφαλείας μεταξύ της *τρίτης χώρας* και της *Κοινότητας*.

Π.10. Κοινοποίηση δεδομένων για σκοπούς αξιολόγησης, εκτίμησης αντίκτυπου και τυποποίησης

1. Οι *δικαιούχοι*, παρέχουν κατόπιν αιτήματος της *Επιτροπής*, τα δεδομένα που απαιτούνται για :
- τη συνεχή και συστηματική εξέταση του οικείου ειδικού προγράμματος και του έβδομου προγράμματος πλαισίου·
  - την αξιολόγηση και την εκτίμηση του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της *Κοινότητας*, συμπεριλαμβανομένης της *χρήσης* και *διάδοσης* των *νέων στοιχείων*.

Σχετικά δεδομένα είναι δυνατόν να απαιτηθούν καθ' όλη τη διάρκεια του *έργου* καθώς και επί πενταετία μετά την περάτωση του *έργου*.

Τα συλλεγόμενα δεδομένα είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται από την *Επιτροπή* για τους σκοπούς των οικείων αξιολογήσεων, αλλά δημοσιεύονται μόνο ανωνύμως.

⁵ Δεδομένου ότι ορισμένες εθνικές νομοθεσίες (για παράδειγμα όσον αφορά την ελευθερία της πληροφόρησης) μπορεί να προβλέπουν ότι οι αποκλειστικές πληροφορίες που διατίθενται βάσει απαιτήσεων εμπιστευτικότητας πρέπει παρ' όλα αυτά να δημοσιοποιούνται εφόσον ζητηθεί πρόσβαση σε αυτές, οι *δικαιούχοι* πρέπει να αλληλοενημερωθούν περί της ύπαρξης τέτοιων εθνικών νομοθετικών πράξεων και να συμπεριλάβουν κατάλληλες ρυθμίσεις στη *συμφωνία κοινοπραξίας*.

⁶ Απόφαση 2001/844/EK, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής της 29^{ης} Νοεμβρίου 2001 (ΕΕ L 317 της 3.12.2001, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την απόφαση 2006/548/EK, Ευρατόμ (ΕΕ L 215 της 5.8.2006, σ. 38).

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν την προστασία των νέων στοιχείων και την εμπιστευτικότητα, οι δικαιούχοι ενημερώνουν, όποτε κρίνεται σκόπιμο κατά τη διάρκεια του έργου και επί διετία μετά την ολοκλήρωσή του, την Επιτροπή και τους ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης σχετικά με νέα στοιχεία που είναι δυνατόν να συμβάλλουν στην κατάρτιση ευρωπαϊκών ή διεθνών προτύπων.

Π.11. Πληροφορίες που παρέχονται στα κράτη μέλη ή στις συνδεδεμένες χώρες

1. Η Επιτροπή διαθέτει, κατόπιν αιτήματος, σε οποιοδήποτε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα τυχόν χρήσιμες πληροφορίες που κατέχει σχετικά με νέα στοιχεία, εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:
  - οι υπόψη πληροφορίες είναι σημαντικές για τη δημόσια πολιτική·
  - οι δικαιούχοι δεν έχουν προβάλει βάσιμους και επαρκείς λόγους μη δημοσιοποίησης των υπόψη πληροφοριών·
  - το ισχύον κοινοτικό δίκαιο περί των διαβαθμισμένων πληροφοριών δεν απαγορεύει την ενέργεια αυτή.
2. Όπως ορίζεται στους κανόνες συμμετοχής, η παροχή πληροφοριών βάσει της παραγράφου 1 δεν συνιστά μεταβίβαση στον αποδέκτη ενδεχόμενων δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων και ο αποδέκτης οφείλει να χειριστεί τις υπόψη πληροφορίες ως εμπιστευτικές εκτός αν αποχαρακτηριστούν επισήμως ή αν κοινοποιηθούν στην Επιτροπή χωρίς περιορισμούς όσον αφορά την εμπιστευτικότητά τους.

Π.12. Ενημέρωση και επικοινωνία

1. Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, οι δικαιούχοι λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να έρχονται σε επαφή με το κοινό και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας σχετικά με το έργο και να προβάλλουν τη χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας. Εκτός αντιθέτου αιτήματος της Επιτροπής, κάθε δημόσια προβολή, συμπεριλαμβανομένων ανακοινώσεων σε συνέδρια ή σεμινάρια ή κάθε είδους πληροφοριακό ή διαφημιστικό υλικό (φυλλάδιο, έντυπο, αφίσα, παρουσίαση κλπ.) πρέπει να αναφέρει ότι το έργο έχει λάβει ερευνητική χρηματοδότηση από την Κοινότητα και να περιλαμβάνει το ευρωπαϊκό έμβλημα. Όταν απεικονίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, το ευρωπαϊκό έμβλημα δεσπόζει καταλλήλως. Η υποχρέωση χρήσης του ευρωπαϊκού εμβλήματος για έργα που λαμβάνουν συνεισφορά της [Ευρωπαϊκής Κοινότητας] [Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας] δεν συνεπάγεται δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης. Υπόκειται σε γενικούς περιορισμούς της χρήσης από τρίτους, που απαγορεύουν την οικειοποίηση του εμβλήματος ή οποιουδήποτε ανάλογου εμπορικού σήματος ή λογότυπου, μέσω καταχώρησης ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές οι δικαιούχοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση να λάβουν εκ των προτέρων έγκριση από την Επιτροπή για τη χρήση του εμβλήματος. Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με το έμβλημα της ΕΕ περιέχονται στις ιστοσελίδες Europa.

Κάθε δημόσια προβολή που πραγματοποιούν οι δικαιούχοι σχετικά με το έργο, υπό οποιαδήποτε μορφή και επί ή με τη βοήθεια οιαδήποτε μέσου, πρέπει να αναφέρει ότι εκφράζει μόνο τις απόψεις του συγγραφέα και ότι η Κοινότητα δεν ευθύνεται για την ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτήν.

2. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να δημοσιεύει, υπό οποιαδήποτε μορφή και επί ή με τη βοήθεια οιαδήποτε μέσου, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- τα ονόματα των δικαιούχων·
- τις διευθύνσεις επικοινωνίας των δικαιούχων·
- τον γενικό σκοπό του έργου, υπό μορφή περίληψης την οποία έχει παράσχει η κοινοπραξία·
- το ποσό και το ποσοστό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας στο έργο·
- τον τόπο όπου υλοποιούνται οι δραστηριότητες·
- κατάλογο των δραστηριοτήτων διάδοσης ή/και (αιτήσεων) διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που σχετίζονται με νέα στοιχεία·
- λεπτομέρειες/στοιχεία αναφοράς και περιλήψεις επιστημονικών δημοσιευμάτων σχετικά με νέα στοιχεία και, όπου προβλέπεται βάσει του άρθρου Π.30 παράγραφος 4, το δημοσιευμένο κείμενο ή το τελικό χειρόγραφο που έχει γίνει αποδεκτό προς δημοσίευση·
- τις δημοσιεύσιμες εκθέσεις που της υποβάλλονται·
- κάθε εικόνα ή οπτικοακουστικό ή διαδικτυακό υλικό που υποβάλλεται στην Επιτροπή στο πλαίσιο του έργου.

Η κοινοπραξία εξασφαλίζει ότι έχουν ληφθεί όλες οι αναγκαίες άδειες για τις εν λόγω δημοσιεύσεις και ότι η δημοσίευση των πληροφοριών από την Επιτροπή δεν παραβιάζει ενδεχόμενα δικαιώματα τρίτων.

Κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος του δικαιούχου, η Επιτροπή μπορεί να συμφωνήσει να μην προχωρήσει στην εν λόγω δημοσίευση, εάν η κοινολόγηση των προαναφερόμενων πληροφοριών υπάρχει κίνδυνος να βλάψει την ασφάλεια του δικαιούχου ή τα ακαδημαϊκά ή επαγγελματικά συμφέροντά του.

Π.13. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στη συμφωνία επιχορήγησης γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων πραγματοποιείται από τον ελεγκτή μόνον σε σχέση με την υλοποίηση και την παρακολούθηση της συμφωνίας επιχορήγησης, καθώς και με την αξιολόγηση και την εκτίμηση του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης και διάδοσης των νέων στοιχείων, χωρίς να τίγεται η δυνατότητα διαβίβασης των δεδομένων σε φορείς επιφορτισμένους με καθήκοντα παρακολούθησης ή επιθεώρησης βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας και της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης.
2. Οι δικαιούχοι μπορούν να ζητήσουν εγγράφως πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν και έχουν δικαίωμα να διορθώσουν τα δεδομένα που είναι ανακριβή ή ελλιπή. Για ερωτήσεις σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων πρέπει να απευθύνονται στον ελεγκτή. Οι δικαιούχοι μπορούν ανά πάσα στιγμή να υποβάλουν καταγγελία στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων όσον αφορά την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*, ο ελεγκτής που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 4 είναι ο αρμόδιος επικοινωνίας της *Επιτροπής*.

ΜΕΡΟΣ Β ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ 1 - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Π.14. Επιλέξιμες δαπάνες του έργου

1. Προκειμένου να θεωρηθούν επιλέξιμες, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση του έργου πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πρέπει να είναι πραγματικές·

β) πρέπει να πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο·

γ) πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του έργου, εξαιρουμένων των δαπανών για τις τελικές εκθέσεις και τις εκθέσεις που αντιστοιχούν στην τελευταία περίοδο, καθώς και για τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων, όταν ζητούνται κατά την τελευταία περίοδο, και τις τελικές επανεξετάσεις, αν απαιτείται, δαπάνες οι οποίες μπορούν να έχουν πραγματοποιηθεί εντός το πολύ 60 ημερών μετά τη λήξη του έργου ή την ημερομηνία καταγγελίας της συμφωνίας, αναλόγως του ποια από τις δύο είναι προγενέστερη·

δ) πρέπει να καθορίζονται βάσει των συνήθων λογιστικών και διαχειριστικών αρχών και πρακτικών του δικαιούχου. Στις λογιστικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται κατά την εγγραφή των δαπανών και των εσόδων τηρούνται οι λογιστικοί κανόνες του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος. Οι εσωτερικές διαδικασίες λογιστικής και ελέγχου του δικαιούχου πρέπει να καθιστούν δυνατή την άμεση συμφωνία των δαπανών και εσόδων που δηλώνονται στο πλαίσιο του έργου με τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά·

ε) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την επίτευξη των στόχων του έργου και των αναμενόμενων από αυτό αποτελεσμάτων, κατά τρόπο που να συνάδει με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας·

στ) πρέπει να εγγράφονται στους λογαριασμούς του δικαιούχου· σε περίπτωση συνεισφοράς τρίτων, πρέπει να εγγράφονται στους λογαριασμούς των τρίτων·

ζ) πρέπει να αναφέρονται στον εκτιμώμενο συνολικό προϋπολογισμό του παραρτήματος Ι.

Με την επιφύλαξη του στοιχείου α), οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν να δηλώσουν τις μέσες δαπάνες προσωπικού, εάν στηρίζονται σε πιστοποιημένη μεθοδολογία που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή και συνάδει με τις διαχειριστικές αρχές και τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές του δικαιούχου. Οι μέσες δαπάνες προσωπικού που καταλογίζονται στην παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης* από δικαιούχο ο οποίος έχει υποβάλει πιστοποιητικό μεθοδολογίας, θεωρείται ότι δεν διαφέρουν σημαντικά από τις πραγματικές δαπάνες προσωπικού.

Το εν λόγω πιστοποιητικό εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου Π.4 και το αντίστοιχο μέρος του εντύπου Ε του παραρτήματος VII, εκτός αν έχει ήδη υποβληθεί για προηγούμενη *συμφωνία επιχορήγησης* στο πλαίσιο του εβδόμου προγράμματος πλαισίου και η πιστοποιημένη μεθοδολογία δεν έχει αλλάξει.

2. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τρίτους σε σχέση με τους πόρους που διαθέτουν δωρεάν σε *δικαιούχο*, μπορούν να δηλώνονται από τον *δικαιούχο* υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιούν κατ' αναλογία τους όρους των παραγράφων 1 και 3 και ότι υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο Π.17.
3. Οι ακόλουθες δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και δεν είναι δυνατόν να καταλογιστούν στο *έργο*:
  - α) αναγνωρίσιμοι έμμεσοι φόροι, συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας,
  - β) δασμοί,
  - γ) χρεωστικοί τόκοι,
  - δ) προβλέψεις για μελλοντικές απώλειες ή επιβαρύνσεις,
  - ε) απώλειες λόγω συναλλαγματικών διαφορών, δαπάνες συνδεόμενες με απόδοση κεφαλαίου,στ) δαπάνες που δηλώνονται, πραγματοποιούνται ή αποδίδονται στο πλαίσιο άλλου *κοινοτικού έργου*.
ζ) χρέη και οι αντίστοιχες επιβαρύνσεις, υπέρμετρες ή αλόγιστες δαπάνες.

Π.15. Προσδιορισμός άμεσων και έμμεσων δαπανών

1. Άμεσες είναι όλες οι επιλέξιμες δαπάνες που μπορούν να συνδεθούν άμεσα με το *έργο* και προσδιορίζονται ως τέτοιες από τον *δικαιούχο*, σύμφωνα με τις λογιστικές του αρχές και τους συνήθειες εσωτερικούς του κανόνες.

Όσον αφορά τις δαπάνες προσωπικού, μπορούν να καταλογιστούν μόνον οι δαπάνες των πραγματικών ωρών κατά τις οποίες εργάστηκαν τα άτομα που εκτελούν απ' ευθείας εργασίες στο πλαίσιο του *έργου*. Τα άτομα αυτά πρέπει:

- να έχουν προσληφθεί απ' ευθείας από τον *δικαιούχο* σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του,
- να εργάζονται υπό την αποκλειστική τεχνική επίβλεψη και ευθύνη του *δικαιούχου*, και
- να αμείβονται σύμφωνα με τις συνήθειες πρακτικές του *δικαιούχου*.

Οι δαπάνες που συνδέονται με γονική άδεια χορηγούμενη σε άτομα που απασχολούνται άμεσα στο *έργο* αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες, κατ' αναλογία προς τον χρόνο που αναλώνεται στο *έργο*, εφόσον οι εν λόγω δαπάνες είναι υποχρεωτικές βάσει του εθνικού δικαίου.

2. Έμμεσες είναι όλες οι επιλέξιμες δαπάνες που δεν μπορούν να προσδιοριστούν από τον *δικαιούχο* ως συνδεόμενες άμεσα με το *έργο* αλλά μπορούν να προσδιοριστούν και να δικαιολογηθούν από το λογιστικό του σύστημα ως πραγματοποιηθείσες σε άμεση σχέση με τις επιλέξιμες άμεσες δαπάνες που συνδέονται με το *έργο*. Οι εν λόγω δαπάνες δεν μπορούν να συμπεριλαμβάνουν καμία επιλέξιμη άμεση δαπάνη.

Οι έμμεσες δαπάνες αντιπροσωπεύουν δίκαιο ποσοστό του συνόλου των γενικών εξόδων του οργανισμού. Μπορούν να προσδιοριστούν με μια από τις ακόλουθες μεθόδους:

- α) Βάσει των πραγματικών έμμεσων δαπανών για τους δικαιούχους εκείνους που εφαρμόζουν αναλυτικό λογιστικό σύστημα για τον προσδιορισμό των έμμεσων δαπανών τους όπως αναφέρεται παραπάνω.

Προς το σκοπό αυτό ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιεί απλουστευμένη μέθοδο υπολογισμού του συνόλου των επιλέξιμων έμμεσων δαπανών του στο επίπεδο της νομικής του οντότητας, εφόσον η μέθοδος αυτή είναι σύμφωνη προς τις δικές του συνήθειες αρχές και πρακτικές λογιστικής και διαχείρισης. Η χρήση παρόμοιας μεθόδου είναι αποδεκτή μόνον σε περίπτωση που η έλλειψη αναλυτικής λογιστικής ή η νομική απαίτηση της χρήσης κάποιας μορφής ταμειακής λογιστικής εμποδίζει τον λεπτομερή καταλογισμό των δαπανών. Η απλουστευμένη προσέγγιση πρέπει να στηρίζεται στις πραγματικές δαπάνες που προκύπτουν από τους οικονομικούς λογαριασμούς της τελευταίας κλεισμένης λογιστικής χρήσης.

- β) Οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν κατ' αποκοπή ποσοστό 20% του συνόλου των επιλέξιμων άμεσων δαπανών τους, εξαιρουμένων των επιλέξιμων άμεσων δαπανών τους για υπεργολαβία και των δαπανών για τους πόρους που διατίθενται από τρίτους και οι οποίοι δεν χρησιμοποιούνται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου.

- γ) Οι δημόσιοι μη κερδοσκοπικοί φορείς, τα ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι ερευνητικοί οργανισμοί και οι ΜΜΕ, που λόγω έλλειψης αναλυτικής λογιστικής δεν είναι σε θέση να προσδιορίσουν με βεβαιότητα τις πραγματικές έμμεσες δαπάνες τους για το έργο, όταν συμμετέχουν σε μηχανισμούς χρηματοδότησης που περιλαμβάνουν δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, κατά τα αναφερόμενα στον πίνακα του άρθρου Π.16, μπορούν να επιλέξουν κατ' αποκοπή ποσοστό 60% των συνολικών άμεσων επιλέξιμων δαπανών⁷, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβία και των δαπανών για τους πόρους που διατίθενται από τρίτους και δεν χρησιμοποιούνται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Σε περίπτωση αλλαγής του νομικού καθεστώτος των εν λόγω δικαιούχων κατά τη διάρκεια του έργου, το παραπάνω κατ' αποκοπή ποσοστό εφαρμόζεται μέχρι τη στιγμή που αλλάζουν νομική προσωπικότητα.

Σε περίπτωση δράσεων συντονισμού και υποστήριξης, η απόδοση των έμμεσων επιλέξιμων δαπανών για κάθε δικαιούχο μπορεί να ανέλθει σε μέγιστο ποσοστό 7% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβία και των δαπανών για τους πόρους που διατίθενται από τρίτους και δεν χρησιμοποιούνται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου.

3. Ο δικαιούχος εφαρμόζει τη δυνατότητα που έχει επιλέξει σε όλες τις συμφωνίες επιχορήγησης βάσει του έβδομου προγράμματος πλαισίου.

Ωστόσο, κάθε δικαιούχος που έχει επιλέξει τις δυνατότητες που περιγράφονται στην παράγραφο 2 στοιχεία β) και γ) για την απόδοση των έμμεσων δαπανών σε προηγούμενη συμφωνία επιχορήγησης η οποία χρηματοδοτήθηκε βάσει του έβδομου προγράμματος πλαισίου, μπορεί να επιλέξει στην παρούσα συμφωνία επιχορήγησης μια από τις μεθόδους που περιγράφονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α). Εντούτοις, στη συνέχεια πρέπει να

⁷ ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ποσοστό που ορίζεται στο παρόν εδάφιο θα ισχύσει για επιχορηγήσεις που δίδονται βάσει προσκλήσεων υποβολής προτάσεων των οποίων η προθεσμία λήγει πριν την 1^η Ιανουαρίου 2010. Η Επιτροπή ορίζει, για επιχορηγήσεις που δίδονται βάσει προσκλήσεων των οποίων η προθεσμία λήγει μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2009, κατάλληλο επίπεδο κατ' αποκοπή ποσοστού το οποίο πρέπει να αποτελεί προσέγγιση των σχετικών πραγματικών έμμεσων δαπανών αλλά όχι μικρότερο από 40%. Κατά τη στιγμή αυτή θα θεσπιστεί κατάλληλη ρήτρα που θα συμπεριληφθεί στις μεταγενέστερες συμφωνίες επιχορήγησης.

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι
χρησιμοποιήσει αυτή τη μέθοδο σε μεταγενέστερες συμφωνίες επιχορήγησης βάσει του
έβδομου προγράμματος πλαισίου.

Π.16. Μέγιστα όρια χρηματοδότησης

1. Για τις **δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης**, η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας δύναται να καλύπτει ποσοστό μέχρι και 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Ωστόσο, στην περίπτωση δικαιούχων που είναι δημόσιοι μη κερδοσκοπικοί φορείς, ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικοί οργανισμοί και ΜΜΕ, το ποσοστό αυτό μπορεί να ανέλθει μέχρι και σε 75% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Σε περίπτωση αλλαγής του νομικού καθεστώτος των εν λόγω δικαιούχων κατά τη διάρκεια του έργου, το παραπάνω ποσοστό απόδοσης εφαρμόζεται μέχρι τη στιγμή που αλλάζουν νομική προσωπικότητα.

2. Για τις **δραστηριότητες επίδειξης**, η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας δύναται να καλύπτει ποσοστό μέχρι και 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
3. Για τις **δράσεις συντονισμού και υποστήριξης**, η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας δύναται να καλύπτει ποσοστό μέχρι και 100% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
4. Για **άλλες δραστηριότητες** που δεν καλύπτονται από τις παραγράφους 1 και 2, μεταξύ άλλων δραστηριότητες διαχείρισης, κατάρτισης, συντονισμού, δικτύωσης και διάδοσης (συμπεριλαμβανομένων των δημοσιεύσεων) η συνεισφορά δύναται να καλύπτει ποσοστό μέχρι και 100% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται και στην περίπτωση των έργων στα οποία χρησιμοποιείται κατ' αποκοπή ποσοστό ή κατ' αποκοπή ποσό χρηματοδότησης για το σύνολο ή μέρος του έργου.

5. Οι δραστηριότητες **διαχείρισης της κοινοπραξίας**, περιλαμβάνουν τα εξής:
  - ενημέρωση της συμφωνίας κοινοπραξίας εάν αυτή είναι υποχρεωτική,
  - συνολική διαχείριση από νομικής, δεοντολογικής, οικονομικής και διοικητικής πλευράς, συμπεριλαμβανομένων, για κάθε δικαιούχο, της εξασφάλισης πιστοποιητικών οικονομικών καταστάσεων και μεθοδολογίας καθώς και των δαπανών που σχετίζονται με τους οικονομικούς και τους τεχνικούς ελέγχους,
  - προκήρυξη ανοικτών διαγωνισμών από την κοινοπραξία, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμετοχή νέων δικαιούχων, όπου απαιτείται βάσει του παραρτήματος Ι της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης,
  - κάθε άλλη διαχειριστική δραστηριότητα που προβλέπεται στα παραρτήματα, εκτός από τον συντονισμό των δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.
6. Για τις **δραστηριότητες κατάρτισης**, το μισθολογικό κόστος των καταρτιζόμενων ατόμων δεν συνιστά επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

Στον πίνακα αναφέρονται τα μέγιστα ποσοστά χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας για τις δραστηριότητες που συνδέονται με τους παρακάτω χρηματοδοτικούς μηχανισμούς:

Μέγιστο ποσοστό απόδοσης	Δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (*)	Δραστηριότητες επίδειξης	Άλλες δραστηριότητες
Δίκτυα αριστείας	50% 75% (**)		100%
Συνεργατικά έργα (****)	50% 75% (**)	50%	100%
Δράσεις συντονισμού και υποστήριξης			100% (***)

(*) Η έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη περιλαμβάνει και τον επιστημονικό συντονισμό.

(**) Για δικαιούχους που δεν είναι δημόσιοι μη κερδοσκοπικοί φορείς, ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικοί οργανισμοί και ΜΜΕ.

(***) Σε περίπτωση δράσεων συντονισμού και υποστήριξης, η απόδοση των έμμεσων επιλέξιμων δαπανών, μπορεί να ανέλθει σε μέγιστο ποσοστό 7% των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβία και των δαπανών για τους πόρους που διατίθενται από τρίτους και δεν χρησιμοποιούνται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου.

(****) Συμπεριλαμβάνεται η έρευνα προς όφελος συγκεκριμένων ομάδων (ιδίως ΜΜΕ).

Π.17. Έσοδα του έργου

Τα έσοδα του έργου μπορεί να προέλθουν από:

- α) Πόρους που διατίθενται στον δικαιούχο από τρίτους μέσω μεταφορών πιστώσεων ή ατελών συνεισφορών σε είδος και οι οποίοι:
  - i. θεωρούνται έσοδα του έργου, εφόσον συνεισφέρονται από τον τρίτο ειδικά για να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου·
  - ii. δεν θεωρούνται έσοδα του έργου, εάν η χρήση τους επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια διαχείρισης του δικαιούχου.
- β) Εισοδήματα παραγόμενα από το έργο, τα οποία:
  - i. θεωρούνται έσοδα για τον δικαιούχο, όταν παράγονται από δράσεις που έχουν αναληφθεί κατά την εκτέλεση του έργου και από την πώληση περιουσιακών στοιχείων που αγοράστηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας επιχορήγησης μέχρι ποσού που αντιστοιχεί στη δαπάνη που καταλόγισε αρχικά στο έργο ο δικαιούχος·
  - ii. δεν θεωρούνται έσοδα για τον δικαιούχο, όταν παράγονται από την χρήση των νέων στοιχείων που έχουν προκύψει από το έργο.

Π.18. Χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας

1. Η «χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας» στο έργο καθορίζεται με την εφαρμογή των μέγιστων ορίων χρηματοδότησης που αναφέρονται στο άρθρο Π.16, ανά δραστηριότητα και ανά δικαιούχο, με βάση τις πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες ή/και τα κατ' αποκοπή ποσοστά ή/και τα κατ' αποκοπή ποσά που αποδέχεται η Επιτροπή.
2. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας υπολογίζεται συναρτήσει του συνολικού κόστους του έργου και η καταβολή της βασίζεται στις αποδεκτές δαπάνες για κάθε δικαιούχο.
3. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας δεν επιτρέπεται να προσπορίζει κέρδος στους δικαιούχους. Προς το σκοπό αυτό κατά την υποβολή της τελευταίας οικονομικής κατάστασης, για το τελικό ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας λαμβάνονται υπόψη τα ενδεχόμενα έσοδα του έργου που έχει αποκτήσει κάθε δικαιούχος. Για κάθε δικαιούχο, η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος των επιλέξιμων δαπανών, αφαιρουμένων των εσόδων του έργου.
4. Το συνολικό ποσό των πληρωμών που καταβάλλει η Κοινότητα δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το μέγιστο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας που αναφέρεται στο άρθρο 5.
5. Η Επιτροπή, με την επιφύλαξη του δικαιώματός της να καταγγείλει τη συμφωνία επιχορήγησης με βάση το άρθρο Π.38 και με την επιφύλαξη του δικαιώματός της να επιβάλει τις κυρώσεις που αναφέρονται στα άρθρα Π.24 και Π.25, μπορεί να μειώσει την επιχορήγηση που είχε προβλεφθεί αρχικά, σε περίπτωση αδυναμίας εκτέλεσης ή κακής, μερικής ή καθυστερημένης εκτέλεσης του έργου, και τούτο με βάση την πραγματική εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τους όρους της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης.

Π.19. Τόκοι παραγόμενοι από προχρηματοδότηση που έχει καταβάλει η Επιτροπή

1. Η κυριότητα της προχρηματοδότησης ανήκει στην Επιτροπή μέχρι την τελική πληρωμή.
2. Η Επιτροπή ανακτά από τον συντονιστή, για κάθε περίοδο αναφοράς μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το ποσό των τόκων που παράγονται όταν η εν λόγω προχρηματοδότηση υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται στον δημοσιονομικό κανονισμό και στους κανόνες εφαρμογής του.

ΤΜΗΜΑ 2 – ΕΓΓΥΗΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΕΙΣ

Π.20. Εγγυητικό Κεφάλαιο

1. Η οικονομική ευθύνη κάθε δικαιούχου περιορίζεται στις οφειλές του, υπό τους ακόλουθους όρους.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 6 οι δικαιούχοι συνεισφέρουν στο εγγυητικό κεφάλαιο (στο εξής «το κεφάλαιο») που συγκροτείται προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαχείριση του κινδύνου που συνδέεται με τη μη ανάκτηση ποσών που οφείλουν στην Κοινότητα δικαιούχοι των συμφωνιών επιχορήγησης βάσει του ΠΠ7. Η εν λόγω συνεισφορά, που πρόκειται να μεταφερθεί από την Επιτροπή για λογαριασμό τους, δεν μπορεί να συμψηφιστεί με καμία εκκρεμούσα οφειλή που μπορεί να έχουν έναντι της Κοινότητας.

3. Το κεφάλαιο αποτελεί περιουσία των δικαιούχων των εν εξελίξει συμφωνιών επιχορήγησης βάσει του ΠΠ7. Το κεφάλαιο τελεί υπό τη διαχείριση της Κοινότητας, η οποία ενεργεί ως εκτελεστικό όργανο εξ ονόματος των δικαιούχων, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή. Το κεφάλαιο κατατίθεται σε τράπεζα (στο εξής η «τράπεζα») η οποία επιλέγεται από την Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, υπό την ιδιότητά της ως εκτελεστικού οργάνου.
4. Οι τόκοι που παράγονται από το κεφάλαιο προστίθενται σε αυτό και χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή για τις μεταφορές ή τις ανακτήσεις από το κεφάλαιο που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου Π.21 (στο εξής οι «πράξεις»).

Πράξεις μπορούν να πραγματοποιηθούν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της πρώτης συμφωνίας επιχορήγησης βάσει του ΠΠ7 μέχρι την ημερομηνία της τελικής πληρωμής της τελευταίας συμφωνίας. Στο τέλος της εν λόγω περιόδου οι εναπομένοντες ενδεχομένως τόκοι μεταφέρονται στην κυριότητα της Κοινότητας.

Στις περιπτώσεις που οι τόκοι δεν επαρκούν για να καλύψουν τις πράξεις, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν οι συνεισφορές στο κεφάλαιο εντός ορίου που δεν υπερβαίνει ποσοστό 1% της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας που οφείλεται στους δικαιούχους, εκτός εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 5, στο τέλος της περιόδου που αναφέρεται στην παραπάνω παράγραφο. Πέραν των εν λόγω ορίων ή μετά την εν λόγω περίοδο, η Επιτροπή ανακτά άμεσα από τους δικαιούχους τα τυχόν οφειλόμενα ποσά.

5. Κατά την τελική πληρωμή που πραγματοποιείται μετά το τέλος του έργου, το ποσό της συνεισφοράς στο κεφάλαιο βάσει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης επιστρέφεται στους δικαιούχους μέσω του συντονιστή.

Το προς επιστροφή ποσό ισούται προς:

“συνεισφορά στο κεφάλαιο βάσει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης” x “δείκτης κεφαλαίου”

Ο «δείκτης κεφαλαίου» καθορίζεται στο τέλος κάθε μήνα από την τράπεζα για να εφαρμοστεί κατά τον επόμενο μήνα και ισούται προς το ακόλουθο κλάσμα, που στρογγυλεύεται σε 1 όταν υπερβαίνει τη μονάδα:

$$\text{Δείκτης κεφαλαίου} = (C + I + B)/C$$

όπου :

C= συνεισφορές στο κεφάλαιο από όλα τα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη κατά τον υπολογισμό του δείκτη

I = σύνολο τόκων που έχουν παραχθεί από το κεφάλαιο από την αρχή της περιόδου

B= (ανακτήσεις υπέρ του κεφαλαίου) - (μεταφορές και ανακτήσεις από το κεφάλαιο)

Στις περιπτώσεις που βάσει του παραπάνω υπολογισμού, το προς επιστροφή στους δικαιούχους ποσό είναι μικρότερο από το ποσό που συνεισέφεραν στο κεφάλαιο βάσει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης, η εν λόγω έκπτωση δεν υπερβαίνει το 1% της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας και δεν εφαρμόζεται σε ποσά που οφείλονται σε δημόσιους φορείς ή νομικές οντότητες των οποίων η συμμετοχή στη συμφωνία

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι
επιχορήγησης τελεί υπό την εγγύηση κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας και σε
ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Κάθε δικαιούχος αποδέχεται να αποδοθεί το προς επιστροφή σε αυτόν ποσό για την
εξόφληση ενδεχόμενης οφειλής του εν λόγω δικαιούχου στην Κοινότητα βάσει της
παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης ή βάσει οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης
ανεξαρτήτως προέλευσης, χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις.

II.21. Επιστροφές και ανακτήσεις

1. Στις περιπτώσεις που, κατόπιν γραπτού αιτήματος της Επιτροπής, ο δικαιούχος σε εν
εξελίξει συμφωνία επιχορήγησης βάσει του ΠΠ7 δεν επιστρέφει στον συντονιστή κάθε
αιτηθέν ποσό το αργότερο εντός 30 ημερών μετά την παραλαβή του αιτήματος, και εφόσον
οι υπόλοιποι δικαιούχοι συμφωνούν να εφαρμόσουν την εν λόγω συμφωνία επιχορήγησης
ταυτόσημα όσον αφορά τους στόχους της, η Επιτροπή δίνει εντολή στην τράπεζα να
μεταφέρει ισοδύναμο ποσό απ' ευθείας από το κεφάλαιο στον συντονιστή. Τα ποσά που
μεταφέρονται από το κεφάλαιο υποκαθιστούν την χρηματοδοτική συνεισφορά της
Κοινότητας που δεν επεστράφη από τον δικαιούχο.

Στην περίπτωση που, μετά την καταγγελία ή την ολοκλήρωση συμφωνίας επιχορήγησης
βάσει του ΠΠ7 πρέπει να ανακτηθεί ποσό το οποίο οφείλει στην Κοινότητα ένας δικαιούχος,
η Επιτροπή ζητά, μέσω εντάλματος ανάκτησης που εκδίδεται στο όνομα του οικείου
δικαιούχου, την επιστροφή του οφειλόμενου ποσού. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης
καταβολής, η ανάκτηση των οφειλόμενων στην Κοινότητα ποσών μπορεί να
πραγματοποιηθεί με συμψηφισμό με τα ποσά που οφείλονται στον δικαιούχο, αφού αυτός
ενημερωθεί σχετικά εκ των προτέρων. Σε έκτακτες περιπτώσεις, που δικαιολογούνται από
την απαίτηση για προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε ανάκτηση με συμψηφισμό πριν από τη λήξη της
προθεσμίας πληρωμής. Η προηγούμενη συγκατάθεση του δικαιούχου δεν είναι αναγκαία.
Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατός ο συμψηφισμός, η Επιτροπή ανακτά τα οφειλόμενα
ποσά από το κεφάλαιο.

2. Στις περιπτώσεις που το οφειλόμενο από τον δικαιούχο ποσό έχει μεταφερθεί ή ανακτηθεί
από το κεφάλαιο βάσει των παραγράφων 1 και 2, ο εν λόγω δικαιούχος επιστρέφει το ποσό
αυτό στο κεφάλαιο. Προς το σκοπό αυτό η Επιτροπή εκδίδει ένταλμα ανάκτησης στο όνομα
του εν λόγω δικαιούχου υπέρ του κεφαλαίου.
3. Κάθε δικαιούχος αποδέχεται τα εξής:
  - κάθε εκκρεμούσα πληρωμή, εκτός της προχρηματοδότησης, ποσού που οφείλεται
από την Κοινότητα στον εν λόγω δικαιούχο, ανεξαρτήτως της προέλευσής της,
αποδίδεται για την εξόφληση της οφειλής του εν λόγω δικαιούχου προς το
κεφάλαιο·
  - η Επιτροπή δύναται να εκδώσει απόφαση ανάκτησης σύμφωνα με την παράγραφο
5.
4. Οι δικαιούχοι ενημερώνονται για το ότι, βάσει του άρθρου 256 της συνθήκης για την ίδρυση
της Ευρωπαϊκής Κοινότητας των άρθρων 164 και 192 της συνθήκης περί ιδρύσεως της
Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και βάσει των προβλεπόμενων στον
δημοσιονομικό κανονισμό, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση βεβαίωσης των
απαιτήσεων εις βάρος άλλων προσώπων πλην κρατών, η οποία συνιστά εκτελεστό τίτλο.

5. Εάν η υποχρέωση καταβολής του οφειλόμενου ποσού δεν εκπληρωθεί εντός της καθορισμένης από την *Επιτροπή* προθεσμίας, το ποσό αυτό προσαυξάνεται με τόκους υπερημερίας με βάση το επιτόκιο που προβλέπεται στο άρθρο II.5. Οι τόκοι υπερημερίας αναφέρονται στην περίοδο που διέρρευσε από την επομένη της ημερομηνίας λήξης της προθεσμίας πληρωμής μέχρι και την ημερομηνία είσπραξης από την *Επιτροπή* του συνόλου των οφειλόμενων ποσών. Κάθε μερική πληρωμή καταλογίζεται πρώτα έναντι των εξόδων και των τόκων υπερημερίας και μετά έναντι του κεφαλαίου.

ΤΜΗΜΑ 3 – ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

II.22. Οικονομικοί και άλλοι έλεγχοι

1. Η *Επιτροπή* μπορεί ανά πάσα στιγμή κατά την διάρκεια της υλοποίησης του έργου και εντός της πενταετίας που ακολουθεί την ολοκλήρωσή του, να οργανώσει τη διενέργεια οικονομικών ελέγχων από εξωτερικούς ελεγκτές ή από τις ίδιες τις υπηρεσίες της *Επιτροπής*, συμπεριλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Η διαδικασία του ελέγχου θεωρείται ότι αρχίζει κατά την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής επιστολής που αποστέλλει η *Επιτροπή*. Οι εν λόγω έλεγχοι είναι δυνατόν να καλύψουν οικονομικές, συστημικές και άλλες πτυχές (όπως αρχές λογιστικής και διαχείρισης) που σχετίζονται με την ορθή εκτέλεση της *συμφωνίας επιχορήγησης*. Οι έλεγχοι διενεργούνται με εχεμύθεια.
2. Οι *δικαιούχοι* θέτουν απ' ευθείας στη διάθεση της *Επιτροπής* όλες τις λεπτομερείς πληροφορίες και τα στοιχεία που μπορεί να ζητήσει η *Επιτροπή* ή εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός της με στόχο την επαλήθευση της ορθής διαχείρισης και υλοποίησης της *συμφωνίας επιχορήγησης* σύμφωνα με τις διατάξεις της και του καταλογισμού των δαπανών με βάση την εν λόγω συμφωνία. Οι σχετικές πληροφορίες και τα στοιχεία πρέπει να είναι επακριβή, πλήρη και πραγματικά.
3. Οι *δικαιούχοι* φυλάσσουν τα πρωτότυπα ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεόντως επικυρωμένα αντίγραφα – συμπεριλαμβανομένων και ηλεκτρονικών αντιγράφων – όλων των εγγράφων που σχετίζονται με τη *συμφωνία επιχορήγησης* επί πενταετία μετά την ολοκλήρωση του έργου. Αυτά τίθενται στη διάθεση της *Επιτροπής* όταν ζητηθούν κατά τη διάρκεια ελέγχου βάσει της *συμφωνίας επιχορήγησης*.
4. Προκειμένου να διεξαχθούν οι εν λόγω έλεγχοι, οι *δικαιούχοι* εξασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες της *Επιτροπής* και κάθε εξωτερικός φορέας (ή φορείς) που έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτήν, έχουν επιτόπια πρόσβαση ανά πάσα εύλογη στιγμή, ιδίως στα γραφεία του *δικαιούχου*, στα δεδομένα των ηλεκτρονικών του υπολογιστών, στα λογιστικά στοιχεία του και σε όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την διεξαγωγή των εν λόγω ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τους μισθούς μεμονωμένων ατόμων που συμμετέχουν στο έργο. Εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες διατίθενται χωρίς δυσκολία επί τόπου κατά τη στιγμή του ελέγχου και, εάν ζητηθεί, ότι τα στοιχεία παραδίδονται υπό την κατάλληλη μορφή.
5. Με βάση τις διαπιστώσεις του οικονομικού ελέγχου, συντάσσεται προσωρινή έκθεση. Η *Επιτροπή* ή ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός της κοινοποιεί την προσωρινή αυτή έκθεση στον οικείο *δικαιούχο*, ο οποίος έχει δικαίωμα να διατυπώσει παρατηρήσεις εντός προθεσμίας ενός μηνός από την παραλαβή της. Η *Επιτροπή* μπορεί να αποφασίσει να μην λάβει υπόψη της τις παρατηρήσεις ή τα έγγραφα που της έχουν διαβιβασθεί εκπρόθεσμα. Η τελική έκθεση αποστέλλεται στον υπόψη *δικαιούχο* εντός δύο μηνών από την εκπονή της παραπάνω προθεσμίας.

6. Βάσει των πορισμάτων του ελέγχου, η *Επιτροπή* λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα που κρίνει αναγκαία, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης ενταλμάτων ανάκτησης σχετικά με το σύνολο ή μέρος των πληρωμών που έχει πραγματοποιήσει και της επιβολής τυχόν εφαρμοστέων κυρώσεων.
7. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει, υπό την επιφύλαξη των οικείων κανόνων, τα ίδια δικαιώματα με την *Επιτροπή*, και ιδίως ίδια δικαιώματα πρόσβασης, για τους σκοπούς των οικονομικών και άλλων ελέγχων.
8. Επιπλέον, η *Επιτροπή* έχει δικαίωμα να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 1996 σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η *Επιτροπή* με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες⁸, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)⁹ και τον κανονισμό (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 1999 σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)¹⁰.

II.23. Τεχνικοί έλεγχοι και επανεξετάσεις

1. Η *Επιτροπή* μπορεί να δρομολογήσει τεχνικό έλεγχο ή επανεξέταση ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου και επί πενταετία μετά την ολοκλήρωσή του. Στόχος του τεχνικού ελέγχου ή της επανεξέτασης είναι η αξιολόγηση των εργασιών που εκτελούνται στο πλαίσιο του έργου επί ορισμένη χρονική περίοδο, μεταξύ άλλων και μέσω της αξιολόγησης των εκθέσεων και των παραδοτέων του έργου που αντιστοιχούν στην υπόψη περίοδο. Αυτοί οι έλεγχοι και οι επανεξετάσεις είναι δυνατόν να καλύπτουν επιστημονικές, τεχνολογικές και άλλες πτυχές που σχετίζονται με την ορθή εκτέλεση του έργου και της συμφωνίας επιχορήγησης.
2. Σε σχέση με την περιγραφή των εργασιών (παράρτημα I), στο πλαίσιο του ελέγχου ή της επανεξέτασης αξιολογούνται αντικειμενικά τα εξής:
  - ο βαθμός υλοποίησης του προγράμματος εργασιών του έργου για την αντίστοιχη χρονική περίοδο και των σχετικών παραδοτέων·
  - η συνεχιζόμενη συνάφεια των στόχων και της καινοτόμου δυνατότητας σε σχέση με τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές και βιομηχανικές εξελίξεις·
  - οι προγραμματισθέντες και οι χρησιμοποιηθέντες πόροι σε σχέση με την επιτευχθείσα πρόοδο, κατά τρόπο που συνάδει με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας·
  - οι διαδικασίες και οι μέθοδοι διαχείρισης του έργου·
  - η συμμετοχή και η ενσωμάτωση των δικαιούχων στο πλαίσιο του έργου·
  - οι αναμενόμενες δυνητικές επιπτώσεις στους τομείς της οικονομίας, του ανταγωνισμού και των κοινωνικών υποθέσεων και το σχέδιο των δικαιούχων για την χρήση και διάδοση των νέων στοιχείων.

⁸ ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2

⁹ ΕΕ L 136 της 31.5.1999

¹⁰ ΕΕ L 136 της 31.5.1999

3. Οι έλεγχοι και οι επανεξετάσεις θεωρείται ότι αρχίζουν κατά την ημερομηνία παραλαβής από τον *δικαιούχο* (ή τους *δικαιούχους*) της σχετικής επιστολής που αποστέλλει η *Επιτροπή*.
4. Κατά τη διενέργεια αυτών των ελέγχων και επανεξετάσεων τηρείται εχεμύθεια.
5. Η *Επιτροπή* μπορεί να υποβοηθηθεί για τη διενέργεια τεχνικών ελέγχων και επανεξετάσεων από εξωτερικούς επιστημονικούς ή τεχνολογικούς εμπειρογνώμονες. Πριν από την πραγματοποίηση της αξιολόγησης η *Επιτροπή* γνωστοποιεί στους *δικαιούχους* την ταυτότητα των διορισθέντων εμπειρογνομόνων. Ο *δικαιούχος* (ή οι *δικαιούχοι*) έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη συμμετοχή συγκεκριμένου εξωτερικού επιστημονικού ή τεχνολογικού εμπειρογνώμονα με το αιτιολογικό της διαφύλαξης του εμπορικού απορρήτου.
6. Οι έλεγχοι και οι επανεξετάσεις μπορούν να πραγματοποιούνται εξ αποστάσεως στην κατοικία ή τον χώρο εργασίας του εμπειρογνώμονα ή να περιλαμβάνουν συναντήσεις με εκπροσώπους του έργου στις εγκαταστάσεις της *Επιτροπής* ή στις εγκαταστάσεις των *δικαιούχων*. Η *Επιτροπή* ή οι εξωτερικοί επιστημονικοί ή τεχνολογικοί εμπειρογνώμονες μπορεί να έχουν πρόσβαση στις τοποθεσίες και στις εγκαταστάσεις στις οποίες πραγματοποιούνται οι εργασίες και σε οποιοδήποτε έγγραφο αφορά τις εργασίες.
7. Οι *δικαιούχοι* θέτουν απ' ευθείας στη διάθεση της *Επιτροπής* όλες τις λεπτομερείς πληροφορίες και τα στοιχεία που μπορεί να ζητήσει η *Επιτροπή* ή ο εξωτερικός επιστημονικός ή τεχνολογικός εμπειρογνώμονας με στόχο την επαλήθευση της ορθής υλοποίησης και εκτέλεσης του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*.
8. Συντάσσεται έκθεση σχετικά με το αποτέλεσμα των ελέγχων και των επανεξετάσεων. Η *Επιτροπή* κοινοποιεί την έκθεση αυτή στον οικείο *δικαιούχο*, ο οποίος έχει δικαίωμα να διατυπώσει σχετικές παρατηρήσεις εντός προθεσμίας ενός μηνός από την παραλαβή της. Η *Επιτροπή* μπορεί να αποφασίσει να μην λάβει υπόψη της τις παρατηρήσεις που της έχουν διαβιβασθεί εκπρόθεσμα.
9. Βάσει των επίσημων συστάσεων των εμπειρογνομόνων η *Επιτροπή* ενημερώνει τον *συντονιστή* σχετικά με την απόφασή της:
  - να αποδεχτεί ή να απορρίψει τα παραδοτέα·
  - να επιτρέψει τη συνέχιση του έργου χωρίς τροποποίηση του παραρτήματος I ή με τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας·
  - να θεωρήσει ότι το έργο μπορεί να συνεχιστεί μόνο κατόπιν σημαντικών τροποποιήσεων·
  - να κινήσει διαδικασία καταγγελίας της *συμφωνίας επιχορήγησης* ή της συμμετοχής οποιουδήποτε *δικαιούχου* βάσει του άρθρου II.38·
  - να εκδώσει ένταλμα ανάκτησης σχετικά με το σύνολο ή μέρος των πληρωμών που έχει πραγματοποιήσει και να επιβάλει τυχόν εφαρμοστέες κυρώσεις.
10. Οι υπηρεσίες της *Επιτροπής* έχουν τη διακριτική ευχέρεια να διενεργήσουν δεοντολογικό έλεγχο εντός πενταετίας από την ολοκλήρωση του έργου. Εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9.

II.24. Εκκαθαρισμένη αποζημίωση

1. Ο δικαιούχος για τον οποίο διαπιστώνεται ότι έχει υπερτιμήσει κάποιο ποσό και, συνεπώς, έχει λάβει αχρεωστήτως χρηματοδοτική συνεισφορά από την Κοινότητα, υποχρεούται, με την επιφύλαξη της εφαρμογής άλλων μέτρων που ενδεχομένως προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία επιχορήγησης, στην καταβολή αποζημίωσης, στο εξής «εκκαθαρισμένης αποζημίωσης». Η εκκαθαρισμένη αποζημίωση οφείλεται επιπροσθέτως ανάκτησης της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας που έλαβε αχρεωστήτως ο δικαιούχος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η Επιτροπή είναι δυνατόν να μην απαιτήσει την καταβολή εκκαθαρισμένης αποζημίωσης.
2. Το ύψος της εκκαθαρισμένης αποζημίωσης είναι ανάλογο προς το υπερτιμημένο ποσό και το αχρεωστήτως καταβληθέν μερίδιο της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας. Το ποσό της εκκαθαρισμένης αποζημίωσης υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

Εκκαθαρισμένη αποζημίωση = αχρεωστήτως καταβληθείσα χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας x (υπερτιμημένο ποσό / αιτούμενο συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας)

Για τον υπολογισμό της εκκαθαρισμένης αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη μόνο η περίοδος (ή οι περίοδοι) αναφοράς που σχετίζεται με το αιτούμενο από τον δικαιούχο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας. Δεν υπολογίζεται με βάση τη συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας.

3. Η Επιτροπή ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο, τον οποίο θεωρεί υπόχρεο καταβολής εκκαθαρισμένης αποζημίωσης, σχετικά με την αξίωσή της, μέσω συστημένης επιστολής με αποδεικτικό παραλαβής. Ο δικαιούχος έχει στη διάθεσή του προθεσμία 30 ημερών να ανταποκριθεί στην αξίωση αποζημίωσης της Κοινότητας.
4. Η διαδικασία επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθείσας χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας και καταβολής εκκαθαρισμένης αποζημίωσης καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου II.21. Η εκκαθαρισμένη αποζημίωση αφαιρείται από κάθε περαιτέρω πληρωμή ή αποτελεί αντικείμενο διαδικασίας ανάκτησης από την Επιτροπή.
5. Η Επιτροπή δικαιούται εκκαθαρισμένη αποζημίωση σε σχέση με κάθε υπερτιμημένο ποσό που αποκαλύπτεται μετά την ολοκλήρωση του έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 4.

II.25. Οικονομικές κυρώσεις

1. Δικαιούχος που κρίθηκε ένοχος υποβολής ψευδών δηλώσεων ή που διαπιστώθηκε ότι υπέπεσε σε σοβαρή αθέτηση των υποχρεώσεών του βάσει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης υπόκειται σε οικονομικές κυρώσεις που ανέρχονται σε ποσοστό 2 % έως 10% του ύψους της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας που έχει λάβει ο συγκεκριμένος δικαιούχος. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί σε 4% έως 20% σε περίπτωση υποτροπής κατά τα πέντε έτη που έπονται της πρώτης παράβασης.
2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 οι δικαιούχοι αποκλείονται από όλες τις επιχορηγήσεις της Κοινότητας επί μέγιστη περίοδο δύο ετών από την ημερομηνία που διαπιστώθηκε η παράβαση.
3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τις ενδεχόμενες διοικητικές ή οικονομικές κυρώσεις που μπορεί να επιβληθούν σε ασυνεπή δικαιούχο σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό ούτε τις αστικές αξιώσεις τις οποίες έχει δικαίωμα να εγείρει η

ΜΕΡΟΣ Γ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ / ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ, ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΣΗ

ΤΜΗΜΑ 1 – ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

II.26. Κυριότητα

1. Τα νέα στοιχεία ανήκουν στην κυριότητα του δικαιούχου που εκτελεί τις εργασίες από τις οποίες προκύπτουν τα νέα στοιχεία.
2. Στις περιπτώσεις που περισσότεροι του ενός δικαιούχοι έχουν εκτελέσει από κοινού τις εργασίες που παρήγαγαν νέα στοιχεία και δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί με βεβαιότητα το ποσοστό των εργασιών που αναλογεί στον καθένα, τα νέα αυτά στοιχεία ανήκουν κατά συγκυριότητα στους συγκεκριμένους δικαιούχους. Συνάπτουν συμφωνία¹¹ σχετικά με τον επιμερισμό και τους όρους άσκησης της εν λόγω συγκυριότητας.

Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν έχει συναφθεί ακόμη συμφωνία συγκυριότητας, καθένας από τους συγκυρίους δικαιούται να παραχωρεί μη αποκλειστικές άδειες εκμετάλλευσης σε τρίτους, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω παραχώρησης αδειάς, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- α) προειδοποιεί τουλάχιστον 45 ημέρες ενωρίτερα τους άλλους συγκυρίους και
  - β) καταβάλλει δίκαιη και εύλογη αποζημίωση στους άλλους συγκυρίους.
3. Σε περίπτωση που υπάλληλοι ή άλλα άτομα απασχολούμενα από δικαιούχο δικαιούνται να αξιώσουν δικαιώματα επί των νέων στοιχείων, ο δικαιούχος μεριμνά ώστε να είναι δυνατή η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών κατά τρόπο που συμβιβάζεται με τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει δυνάμει της παρούσας συμφωνίας επιχορήγησης.

II.27. Μεταβίβαση

1. Οσάκις δικαιούχος μεταβιβάζει την κυριότητα νέων στοιχείων, μεταβιβάζει στον εκδοχέα τις υποχρεώσεις του όσον αφορά τα νέα αυτά στοιχεία, καθώς και την υποχρέωση μεταβίβασης των εν λόγω υποχρεώσεων σε τυχόν επόμενους εκδοχείς.
2. Υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεών του όσον αφορά την τήρηση της εμπιστευτικότητας, για παράδειγμα στο πλαίσιο συγχώνευσης ή εξαγοράς σημαντικού μεριδίου του ενεργητικού του, οσάκις δικαιούχος υποχρεούται να μεταβιβάσει τις οικείες υποχρεώσεις παραχώρησης δικαιωμάτων πρόσβασης, προειδοποιεί τουλάχιστον 45 ημέρες ενωρίτερα τους λοιπούς δικαιούχους σχετικά με την προβλεπόμενη μεταβίβαση και τους παρέχει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τον νέο κύριο των νέων στοιχείων, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν τα δικά τους δικαιώματα πρόσβασης.

---

¹¹ Οι συγκύριοι μπορούν φυσικά να συμφωνήσουν να διακόψουν τη συγκυριότητα και να αποφασίσουν εναλλακτικό καθεστώς (για παράδειγμα, μοναδικός κύριος με δικαιώματα πρόσβασης για τους άλλους δικαιούχους που μεταβιβάζουν το μερίδιο της κυριότητάς τους).

Ωστόσο, οι *δικαιούχοι* μπορούν, με έγγραφη συμφωνία, να ορίσουν διαφορετική προθεσμία ή να παραιτηθούν του δικαιώματος προειδοποίησής τους στην περίπτωση μεταβιβάσεων κυριότητας από *δικαιούχο* σε ρητώς οριζόμενο τρίτο.

3. Μετά την προειδοποίηση βάσει της παραγράφου 2, κάθε άλλος *δικαιούχος* έχει δικαίωμα, εντός 30 ημερών από την προειδοποίηση ή εντός διαφορετικής προθεσμίας που έχει συμφωνηθεί εγγράφως, να εγείρει αντιρρήσεις στην προβλεπόμενη μεταβίβαση κυριότητας με το αιτιολογικό ότι θα επηρεάσει δυσμενώς τα δικά του *δικαιώματα πρόσβασης*.

Οσάκις οιοσδήποτε από τους άλλους *δικαιούχους* αποδεικνύει ότι πρόκειται να επηρεαστούν δυσμενώς τα δικά του *δικαιώματα πρόσβασης*, η σκοπούμενη μεταβίβαση κυριότητας πραγματοποιείται μόνο αφού επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων *δικαιούχων*.

4. Σε περίπτωση που *δικαιούχος* σκοπεύει να μεταβιβάσει την κυριότητα *νέων στοιχείων* σε τρίτους εγκατεστημένους σε *τρίτη χώρα* μη συνδεδεμένη με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο, η *Επιτροπή* μπορεί να αντιταχθεί στην εν λόγω μεταβίβαση κυριότητας *νέων στοιχείων*, εάν κρίνει ότι αυτό δεν εξυπηρετεί την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας ή αντιβαίνει στις αρχές δεοντολογίας ή τα μελήματα ασφαλείας.

Στις περιπτώσεις αυτές η μεταβίβαση της κυριότητας πραγματοποιείται μόνο εφόσον η *Επιτροπή* βεβαιωθεί ότι έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα διασφάλισης και επιτρέψει εγγράφως την μεταβίβαση.

Για τα *έργα* που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, ως μελήματα ασφαλείας πρέπει να νοούνται τα αμυντικά συμφέροντα των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

II.28. Προστασία

1. Ο κύριος *νέων στοιχείων* τα οποία επιδέχονται βιομηχανική ή εμπορική εφαρμογή, εξασφαλίζει την κατάλληλη και αποτελεσματική προστασία τους, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα έννομα συμφέροντά του και τα έννομα συμφέροντα, και δη εμπορικά, των άλλων *δικαιούχων*.

Οσάκις *δικαιούχος* ο οποίος δεν είναι ο κύριος των *νέων στοιχείων* επικαλείται το έννομο συμφέρον του, οφείλει, σε κάθε δεδομένη περίπτωση, να αποδεικνύει ότι απειλείται δυσανάλογα μεγάλη βλάβη του.

2. Οι αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας που σχετίζονται με *νέα στοιχεία* οι οποίες υποβάλλονται από *δικαιούχο* ή για λογαριασμό του πρέπει να περιλαμβάνουν την ακόλουθη δήλωση που αναφέρει ότι τα εν λόγω *νέα στοιχεία* έχουν παραχθεί με τη χρηματοδοτική συνδρομή της *Κοινότητας*:

Οι εργασίες που οδήγησαν στην παρούσα εφεύρεση χρηματοδοτήθηκαν από το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο της [Ευρωπαϊκής Κοινότητας] [Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας] ([ΠΠ7/2007-2013] [ΠΠ7/2007-2011]) βάσει της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. [xxxxxx]¹².

¹² Η δήλωση αυτή πρέπει να μεταφραστεί στη γλώσσα στην οποία υποβάλλεται η αίτηση για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Θα διατεθούν μεταφράσεις σε όλες τις γλώσσες της *Κοινότητας*.

Επιπλέον όλες οι υποβαλλόμενες αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας που σχετίζονται με νέα στοιχεία, αναφέρονται στο σχέδιο χρήσης και διάδοσης των νέων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων επαρκών λεπτομερειών / στοιχείων αναφοράς, έτσι ώστε η Επιτροπή να μπορεί να εντοπίσει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (ή την σχετική αίτηση). Κάθε τέτοια αίτηση που υποβάλλεται μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων λεπτομερειών / στοιχείων αναφοράς.

3. Όταν τα νέα στοιχεία επιδέχονται βιομηχανική ή εμπορική εφαρμογή και ο κύριός τους δεν τα προστατεύει ούτε μεταβιβάζει την κυριότητά τους σε άλλον δικαιούχο, σε συνδεδεμένη οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα ή σε άλλον τρίτο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, μαζί με τις σχετικές υποχρεώσεις, σύμφωνα με το άρθρο II.27, δεν υλοποιείται καμία σχετική με τα εν λόγω νέα στοιχεία δραστηριότητα διάδοσης πριν να ενημερωθεί σχετικά η Επιτροπή. Η Επιτροπή πρέπει να ενημερωθεί τουλάχιστον 45 ημέρες πριν από την προβλεπόμενη δραστηριότητα διάδοσης.

Στις περιπτώσεις αυτές, η Κοινότητα δύναται, με τη συναίνεση του ενδιαφερόμενου δικαιούχου, να αναλαμβάνει την κυριότητα των υπόψη νέων στοιχείων και να λαμβάνει μέτρα για την κατάλληλη και αποτελεσματική προστασία τους. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούχος δύναται να αρνηθεί μόνο εφόσον είναι σε θέση να αποδείξει ότι τα έννομα συμφέροντά του θα υποστούν δυσανάλογα μεγάλη βλάβη.

Στην περίπτωση που η Κοινότητα αναλάβει την κυριότητα, αναλαμβάνει και τις υποχρεώσεις παραχώρησης δικαιωμάτων πρόσβασης.

II.29. Χρήση

1. Οι δικαιούχοι χρησιμοποιούν τα νέα στοιχεία των οποίων έχουν την κυριότητα ή εξασφαλίζουν τη χρήση αυτών των νέων στοιχείων.
2. Οι δικαιούχοι εκθέτουν την αναμενόμενη χρήση των νέων στοιχείων στο σχέδιο χρήσης και διάδοσης των νέων στοιχείων. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι επαρκώς λεπτομερείς, ώστε να μπορεί η Επιτροπή να διενεργήσει σχετικό έλεγχο.

II.30. Διάδοση

1. Κάθε δικαιούχος εξασφαλίζει την ταχύτερη δυνατή διάδοση των νέων στοιχείων των οποίων έχει την κυριότητα. Εάν παραλείψει να το πράξει, η Επιτροπή δύναται να εξασφαλίσει η ίδια τη διάδοση αυτών των νέων στοιχείων.
2. Οι δραστηριότητες διάδοσης συμβιβάζονται με την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής/πνευματικής ιδιοκτησίας, τις υποχρεώσεις τήρησης της εμπιστευτικότητας και τα έννομα συμφέροντα του ή των κυρίων των νέων στοιχείων.

Για τα έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, οι δραστηριότητες διάδοσης συμβιβάζονται επίσης με τα αμυντικά συμφέροντα των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

3. Οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι δικαιούχοι ειδοποιούνται τουλάχιστον 45 ημέρες πριν από κάθε δραστηριότητα διάδοσης και τους παρέχονται επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την προγραμματισμένη δραστηριότητα διάδοσης και τα δεδομένα που προβλέπεται να κοινοποιηθούν.

Μετά την ειδοποίηση, οι άλλοι δικαιούχοι μπορούν, εντός 30 ημερών από την ειδοποίηση, να αντιταχθούν στην προβλεπόμενη δραστηριότητα *διάδοσης*, εάν κρίνουν ότι τα έννομα συμφέροντά τους που συνδέονται με τα νέα ή τα *προϋπάρχοντα στοιχεία* ενδέχεται να υποστούν δυσανάλογα μεγάλη βλάβη. Στις περιπτώσεις αυτές, η δραστηριότητα *διάδοσης* μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον εφόσον ληφθούν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση των εννόμων αυτών συμφερόντων.

Οι δικαιούχοι μπορούν να συμφωνήσουν εγγράφως σε διαφορετικές προθεσμίες από εκείνες που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν και προθεσμία για τον καθορισμό των κατάλληλων μέτρων που πρέπει να ληφθούν.

4. Όλες οι δημοσιεύσεις ή άλλες δραστηριότητες *διάδοσης* που αφορούν νέα στοιχεία περιλαμβάνουν την ακόλουθη δήλωση που αναφέρει ότι τα εν λόγω νέα στοιχεία έχουν παραχθεί με τη χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας:

Η έρευνα που κατέληξε στα αποτελέσματα αυτά χρηματοδοτήθηκε από το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο της [Ευρωπαϊκής Κοινότητας] [Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας] ([ΠΠ7/2007-2013] [ΠΠ7/2007-2011]) βάσει της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. [xxxxxx].¹³

Κάθε δραστηριότητα *διάδοσης* αναφέρεται στο σχέδιο χρήσης και *διάδοσης* των νέων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων επαρκών λεπτομερειών / στοιχείων αναφοράς, ώστε η Επιτροπή να μπορεί να εντοπίσει την δραστηριότητα. Όσον αφορά επιστημονικές δημοσιεύσεις σχετικά με τα νέα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν πριν ή μετά την τελική έκθεση, οι σχετικές λεπτομέρειες / στοιχεία αναφοράς και περίληψη του δημοσιεύματος πρέπει να διαβιβάζονται στην Επιτροπή το αργότερο δύο μήνες μετά τη δημοσίευση. Επιπλέον διαβιβάζεται επίσης στην Επιτροπή, ταυτόχρονα, ηλεκτρονικό αντίγραφο του δημοσιευμένου κειμένου ή του τελικού χειρόγραφου που έγινε δεκτό προς δημοσίευση, για τους σκοπούς που καθορίζονται στο άρθρο II.12 παράγραφος 2, εφόσον αυτό δεν θίγει τα δικαιώματα τρίτων.

ΤΜΗΜΑ 2 - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

II.31. Καλυπτόμενα προϋπάρχοντα στοιχεία

Οι δικαιούχοι δύνανται να ορίζουν τα *προϋπάρχοντα στοιχεία* που είναι αναγκαία για τους σκοπούς του έργου σε έγγραφη συμφωνία και, κατά περίπτωση, δύνανται να εξαιρούν συγκεκριμένα *προϋπάρχοντα στοιχεία*.¹⁴

II.32. Αρχές

1. Όλα τα αιτήματα παραχώρησης δικαιωμάτων πρόσβασης υποβάλλονται εγγράφως.

¹³ Η δήλωση αυτή πρέπει να μεταφραστεί στη γλώσσα της δραστηριότητας *διάδοσης*. Θα διατεθούν μεταφράσεις σε όλες τις γλώσσες της Κοινότητας.

¹⁴ Η εν λόγω εξαίρεση μπορεί να είναι προσωρινή (π.χ. προκειμένου να εξασφαλιστεί επαρκής προστασία των *προϋπαρχόντων στοιχείων* πριν από την παροχή πρόσβασης) ή περιορισμένη (π.χ. για να αποκλειστεί μόνο ένας ή περισσότεροι συγκεκριμένοι δικαιούχοι). Δεδομένου ότι τα *προϋπάρχοντα στοιχεία* θεωρούνται εξ ορισμού αναγκαία για την εκτέλεση ή τη χρήση, οι δικαιούχοι πρέπει να εξετάζουν τις επιπτώσεις κάθε τέτοιας εξαίρεσης στο έργο, ιδίως εάν πρόκειται για εξαίρεση που δεν έχει προσωρινό χαρακτήρα.

2. Η παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης μπορεί να συναρτηθεί με την αποδοχή συγκεκριμένων όρων για να εξασφαλιστεί ότι τα εν λόγω δικαιώματα θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τον προβλεπόμενο σκοπό και ότι υφίστανται οι κατάλληλες υποχρεώσεις περί εμπιστευτικότητας.
3. Χωρίς να θίγονται οι υποχρεώσεις τους όσον αφορά την παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης, οι δικαιούχοι αλληλοενημερώνονται το ταχύτερο δυνατόν για κάθε περιορισμό στην παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης σε προϋπάρχοντα στοιχεία ή άλλο περιορισμό ο οποίος μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά την παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης.
4. Η αποχώρηση δικαιούχου δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο την υποχρέωσή του να παραχωρήσει δικαιώματα πρόσβασης στους εναπομένοντες δικαιούχους.
5. Τα δικαιώματα πρόσβασης δεν παρέχουν δικαίωμα παραχώρησης περαιτέρω αδειών εκμετάλλευσης, εκτός αν συμφωνεί σχετικά ο κύριος των νέων ή των προϋπαρχόντων στοιχείων.
6. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 7, κάθε συμφωνία βάσει της οποίας παραχωρούνται, σε δικαιούχους ή σε τρίτους, δικαιώματα πρόσβασης σε νέα ή προϋπάρχοντα στοιχεία, πρέπει να διασφαλίζει τη διατήρηση των δυνητικών δικαιωμάτων πρόσβασης των άλλων δικαιούχων.
7. Η χορήγηση αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης συγκεκριμένων νέων ή προϋπαρχόντων στοιχείων επιτρέπεται, υπό τον όρο ότι όλοι οι άλλοι δικαιούχοι έχουν δηλώσει εγγράφως ότι παραιτούνται των οικείων δικαιωμάτων πρόσβασης στα στοιχεία αυτά.
8. Ωστόσο, σε περίπτωση που δικαιούχος σκοπεύει να χορηγήσει αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης νέων στοιχείων σε τρίτους εγκατεστημένους σε τρίτη χώρα μη συνδεδεμένη με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο, η Επιτροπή μπορεί να αντιταχθεί στην εν λόγω χορήγηση αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, εάν κρίνει ότι αυτό δεν εξυπηρετεί την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας ή αντιβαίνει στις αρχές δεοντολογίας ή τα μελήματα ασφαλείας.

Στις περιπτώσεις αυτές η αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης χορηγείται μόνο εφόσον η Επιτροπή βεβαιωθεί ότι έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα διασφάλισης και επιτρέψει εγγράφως την μεταβίβαση.

Για τα έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, η Επιτροπή μπορεί επίσης να αντιταχθεί στην προβλεπόμενη χορήγηση μη αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης σε τρίτους εγκατεστημένους σε τρίτη χώρα μη συνδεδεμένη με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο. Για τα έργα αυτής της κατηγορίας, ως μελήματα ασφαλείας νοούνται τα αμυντικά συμφέροντα των κρατών μελών κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

II.33. Δικαιώματα πρόσβασης για την υλοποίηση

1. Δικαιώματα πρόσβασης στα νέα στοιχεία παραχωρούνται στους άλλους δικαιούχους, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου οι εν λόγω δικαιούχοι να είναι σε θέση να εκτελέσουν τις εργασίες τους στο πλαίσιο του έργου.

Τέτοια δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται ατελώς.

2. *Δικαιώματα πρόσβασης στα προϋπάρχοντα στοιχεία* παραχωρούνται στους άλλους δικαιούχους, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου οι εν λόγω δικαιούχοι να είναι σε θέση να εκτελέσουν τις εργασίες τους στο πλαίσιο του έργου και εφόσον ο ενδιαφερόμενος δικαιούχος δικαιούται να τα παραχωρήσει.

Τέτοια δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται ατελώς, εκτός εάν έχει άλλως συμφωνηθεί από όλους τους δικαιούχους πριν από την προσχώρησή τους στην παρούσα συμφωνία.

II.34. Δικαιώματα πρόσβασης για σκοπούς χρήσης

1. Οι δικαιούχοι απολαύουν δικαιωμάτων πρόσβασης στα νέα στοιχεία, εάν αυτά τους είναι απαραίτητα για τη χρήση των δικών τους νέων στοιχείων.

Υπό την επιφύλαξη συμφωνίας, αυτά τα δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται είτε υπό δίκαιους και εύλογους όρους είτε ατελώς.

2. Οι δικαιούχοι απολαύουν δικαιωμάτων πρόσβασης στα προϋπάρχοντα στοιχεία, εάν αυτά τους είναι απαραίτητα για τη χρήση των δικών τους νέων στοιχείων και εφόσον ο ενδιαφερόμενος δικαιούχος δικαιούται να τα παραχωρήσει.

Υπό την επιφύλαξη συμφωνίας, αυτά τα δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται είτε υπό δίκαιους και εύλογους όρους είτε ατελώς.

3. Συνδεδεμένη οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα απολαύει επίσης των δικαιωμάτων πρόσβασης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, σε νέα ή σε προϋπάρχοντα στοιχεία, υπό τους ίδιους όρους με τον δικαιούχο με τον οποίο είναι συνδεδεμένη, εκτός αντιθέτων διατάξεων της συμφωνίας κοινοπραξίας. Δεδομένου ότι τα δικαιώματα πρόσβασης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 προϋποθέτουν να είναι η πρόσβαση αναγκαία για τη χρήση ιδίων νέων στοιχείων, η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται μόνο στο βαθμό που η κυριότητα των νέων στοιχείων έχει μεταβιβαστεί σε συνδεδεμένη οντότητα που είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα. Οι δικαιούχοι μπορούν να προβλέψουν στη συμφωνία της κοινοπραξίας τους διευθετήσεις όσον αφορά τα δικαιώματα πρόσβασης για συνδεδεμένες οντότητες, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απαιτήσεων κοινοποίησης.

4. Αίτημα για παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης βάσει της παραγράφου 1, 2 ή 3 μπορεί να υποβληθεί έως και ένα έτος μετά την επέλευση οιοδήποτε εκ των κάτωθι γεγονότων:

α) ολοκλήρωση του έργου ή

β) λύση της συμμετοχής του κυρίου των εκάστοτε προϋπαρχόντων ή νέων στοιχείων.

Ωστόσο, οι εκάστοτε δικαιούχοι μπορούν να συμφωνήσουν επί άλλης προθεσμίας¹⁵.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

---

¹⁵ Η προθεσμία μπορεί να είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη.

II.35. Προκηρύξεις ανοικτών διαγωνισμών

1. Στις περιπτώσεις που απαιτείται βάσει των όρων του παραρτήματος I, η *κοινοπραξία* προσδιορίζει και προτείνει στην *Επιτροπή* τη συμμετοχή νέων *δικαιούχων* κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.
2. Η *κοινοπραξία* δημοσιεύει την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού σε ένα τουλάχιστον διεθνές περιοδικό και σε τρεις εθνικές εφημερίδες σε τρία διαφορετικά κράτη μέλη ή *συνδεδεμένες χώρες*. Είναι επίσης υπεύθυνη για την ευρεία προβολή της προκήρυξης χρησιμοποιώντας ειδικά μέσα πληροφόρησης, ιδίως διαδικτυακές ιστοσελίδες σχετικά με το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο, τον ειδικό Τύπο και φυλλάδια, καθώς και μέσω των εθνικών κέντρων επαφής που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη και τις *συνδεδεμένες χώρες*. Επιπλέον, η δημοσίευση και η προβολή της προκήρυξης πρέπει να είναι σύμφωνες με τις ενδεχόμενες υποδείξεις και κατευθυντήριες γραμμές της *Επιτροπής*. Η *κοινοπραξία* ενημερώνει την *Επιτροπή* σχετικά με την προκήρυξη του διαγωνισμού και το περιεχόμενό του, 30 τουλάχιστον ημέρες πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία δημοσίευσης.
3. Η προκήρυξη παραμένει ανοικτή για την υποβολή προτάσεων από τα ενδιαφερόμενα μέρη επί πέντε τουλάχιστον εβδομάδες.
4. Η *κοινοπραξία* αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται βάσει των κριτηρίων που εφαρμόστηκαν κατά την αξιολόγηση και επιλογή του *έργου* από την *Επιτροπή*, τα οποία ορίζονται στη σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων, και με τη βοήθεια δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων που διορίζονται από την *κοινοπραξία* βάσει των κριτηρίων που περιγράφονται στους *κανόνες συμμετοχής*.
5. Η *κοινοπραξία* ενημερώνει την *Επιτροπή* για την προτεινόμενη προσχώρηση νέου *δικαιούχου* (ή *δικαιούχων*) σύμφωνα με το άρθρο II.36. Ταυτοχρόνως, η *κοινοπραξία* ενημερώνει την *Επιτροπή* για τα μέσα με τα οποία δημοσιεύτηκε η προκήρυξη και της γνωστοποιεί τα ονόματα των εμπειρογνομόνων που συμμετείχαν στην αξιολόγηση και τον οργανισμό στον οποίο ανήκουν. Η *Επιτροπή* έχει τη δυνατότητα να εγείρει αντίρρηση ως προς την προσχώρηση νέου *δικαιούχου* εντός 45 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης.

II.36. Αιτήματα για τροποποιήσεις και καταγγελία με πρωτοβουλία της κοινοπραξίας

1. Καθένα από τα δύο μέρη μπορεί να ζητήσει τροποποίηση της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*. Τα αιτήματα για τροποποιήσεις και καταγγελία υπογράφονται από τον νόμιμο εκπρόσωπο των μερών και υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 8. Κάθε αίτημα ή αποδοχή εκ μέρους της *κοινοπραξίας* ή ενός (ή περισσότερων) *δικαιούχου* υποβάλλεται από τον *συντονιστή*. Ο *συντονιστής* θεωρείται ότι ενεργεί για λογαριασμό όλων των *δικαιούχων*, όταν υπογράφει αίτημα ή επιστολή αποδοχής ή απόρριψης σχετικά με τροποποίηση, καθώς και όταν καταγγέλλει τη συμφωνία. Ο *συντονιστής* εξασφαλίζει την ύπαρξη επαρκούς απόδειξης της σύμφωνης γνώμης της *κοινοπραξίας* για την αιτούμενη τροποποίηση ή καταγγελία και τη διάθεση της εν λόγω απόδειξης σε περίπτωση ελέγχου ή κατόπιν αιτήματος της *Επιτροπής*.
2. Σε περίπτωση αλλαγής *συντονιστή* χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του, το αίτημα υποβάλλεται από όλους τους υπόλοιπους *δικαιούχους* ή από έναν εξ αυτών που εκπροσωπεί τους υπόλοιπους.

3. Αίτημα τροποποίησης που περιλαμβάνει περισσότερες της μιας αλλαγές στη συμφωνία θεωρείται δέσμη που δεν μπορεί να διαχωριστεί σε σειρά αιτημάτων και εγκρίνεται ή απορρίπτεται από τον αντισυμβαλλόμενο συνολικά, εκτός της περιπτώσεως που το αίτημα αναφέρει ρητά ότι περιλαμβάνει ξεχωριστά αιτήματα τα οποία μπορούν να εγκριθούν ανεξάρτητα.
4. Τα αιτήματα για την προσθήκη νέου *δικαιούχου* περιλαμβάνουν το έντυπο Β (παράρτημα V), δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τη νέα οντότητα. Κάθε προσθήκη υπόκειται στους όρους που επιβάλλουν οι *κανόνες συμμετοχής*, η σχετική πρόσκληση υποβολής προτάσεων και ο *δημοσιονομικός κανονισμός*. Η πρόσθετη οντότητα αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των *δικαιούχων*, όπως αυτά ορίζονται στη *συμφωνία επιχορήγησης*, με ισχύ από την ημερομηνία προσχώρησης που προσδιορίζεται στο υπογεγραμμένο έντυπο Β.
5. Οι τροποποιήσεις δεν μπορούν να έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα μεταβολές της συμφωνίας δυνάμενες να θέσουν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή να παραβιάσουν την ίση μεταχείριση των *δικαιούχων*.
6. Τα αιτήματα λύσης της συμμετοχής ενός ή περισσότερων *δικαιούχων* περιλαμβάνουν:
  - την πρόταση της *κοινοπραξίας* για ανακατανομή των καθηκόντων και του προϋπολογισμού του εν λόγω *δικαιούχου*,
  - τους λόγους του αιτήματος για λύση της συμμετοχής,
  - την προτεινόμενη ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία,
  - επιστολή με την άποψη του *δικαιούχου* για τον οποίο ζητείται η λύση της συμμετοχής και
  - τις εκθέσεις και τα παραδοτέα που αναφέρονται στο άρθρο II.4, σχετικά με τις εργασίες που πραγματοποίησε ο εν λόγω *δικαιούχος* μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία, συνοδευόμενα από σχόλιο του *συντονιστή* εξ ονόματος της *κοινοπραξίας* επί των εν λόγω εκθέσεων και παραδοτέων και δήλωση σχετικά με την κατανομή των πληρωμών από τον *συντονιστή* στον υπόψη *δικαιούχο*.

Σε περίπτωση που δεν παραληφθούν τα εν λόγω δικαιολογητικά, το αίτημα δεν θεωρείται έγκυρο.

Η επιστολή με την άποψη του οικείου *δικαιούχου* μπορεί να αντικατασταθεί από απόδειξη ότι ζητήθηκε εγγράφως από τον εν λόγω *δικαιούχο* να διατυπώσει την άποψή του σχετικά με την προτεινόμενη λύση της συμμετοχής του και να αποστείλει τις εκθέσεις και τα παραδοτέα αλλά παρέλειψε να το πράξει εντός της προθεσμίας που ορίστηκε στην σχετική κοινοποίηση. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη του μήνα. Στην περίπτωση αυτή, εάν το αίτημα λύσης δεν συνοδεύεται από εκθέσεις, η *Επιτροπή* δεν λαμβάνει υπόψη κανένα περαιτέρω αίτημα απόδοσης δαπανών του εν λόγω *δικαιούχου* και δεν πραγματοποιεί περαιτέρω πληρωμές σε αυτόν.

Εκτός αντίθετης συμφωνίας με την *Επιτροπή*, όλα τα καθήκοντα του *δικαιούχου* του οποίου η συμμετοχή λύεται πρέπει να ανακατανεμηθούν στο πλαίσιο της *κοινοπραξίας*.

Τα αιτήματα για λύση των *συμφωνιών επιχορήγησης* περιέχουν την αιτιολογία της καταγγελίας και τις εκθέσεις και τα παραδοτέα που αναφέρονται στο άρθρο II.4 και τα

Συμφωνία επιχορήγησης ΠΠ7 – Παράρτημα II Γενικοί όροι
οποία αφορούν τις εργασίες οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία κατά
την οποία αρχίζει να παράγει αποτελέσματα η καταγγελία.

Π.37. Έγκριση τροποποιήσεων και καταγγελίας που ζητά η κοινοπραξία

1. Τα μέρη της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης* αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εγκρίνουν ή να απορρίψουν κάθε έγκυρο αίτημα τροποποίησης ή λύσης εντός 45 ημερών από την παραλαβή του. Η απουσία απάντησης εντός 45 ημερών από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος θεωρείται ως απόρριψη.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν η *κοινοπραξία* αιτείται την προσθήκη ή τη λύση της συμμετοχής *δικαιούχου*, η απουσία απάντησης από την *Επιτροπή* εντός 45 ημερών από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος αποτελεί έγκριση, εκτός των περιπτώσεων απουσίας της σύμφωνης γνώμης του σχετικού *δικαιούχου* και των περιπτώσεων διορισμού νέου *συντονιστή*, που απαιτούν την έγγραφη έγκριση της *Επιτροπής*.

Εάν η *Επιτροπή* δεν προβάλλει αντιρρήσεις εντός αυτής της χρονικής περιόδου, θεωρείται ότι έχει εγκρίνει το αίτημα κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας. Η *Επιτροπή* αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποστείλει ενημερωτική επιστολή σε περίπτωση σιωπηρής έγκρισης.

Στις περιπτώσεις που το αίτημα προσθήκης ή απομάκρυνσης *δικαιούχου* συνδέεται με αιτήματα για άλλες τροποποιήσεις της *συμφωνίας επιχορήγησης*, τα οποία δεν συνδέονται άμεσα με την εν λόγω προσθήκη ή απομάκρυνση, το συνολικό αίτημα υπόκειται στην έγγραφη έγκριση της *Επιτροπής*.

3. Η έγκριση της *Επιτροπής* για την αιτούμενη τροποποίηση ή λύση κοινοποιείται στον *συντονιστή*, ο οποίος την παραλαμβάνει για λογαριασμό της *κοινοπραξίας*. Σε περίπτωση λύσης της συμμετοχής ενός ή περισσότερων *δικαιούχων*, η *Επιτροπή* αποστέλλει αντίγραφο στον ενδιαφερόμενο *δικαιούχο*.
4. Οι τροποποιήσεις και οι καταγγελίες αρχίζουν να ισχύουν κατά την ημερομηνία που συμφωνούν τα μέρη. Σε περίπτωση που δεν έχει καθοριστεί ημερομηνία αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία της έγκρισης της *Επιτροπής*.

Π.38. Καταγγελία της συμφωνίας επιχορήγησης ή λύση της συμμετοχής ενός ή περισσότερων δικαιούχων με πρωτοβουλία της Επιτροπής

1. Η *Επιτροπή* δύναται να προβεί σε καταγγελία της *συμφωνίας επιχορήγησης* ή σε λύση της συμμετοχής *δικαιούχου* στις εξής περιπτώσεις:
  - α) σε περίπτωση που μία ή περισσότερες από τις νομικές οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 1 δεν προσχωρήσει στην παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης*.
  - β) σε περίπτωση αδυναμίας εκτέλεσης ή κακής εκτέλεσης των εργασιών ή αθέτησης ουσιαστικής υποχρέωσης που επιβάλλεται από την παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης*, η οποία δεν αποκαθίσταται μετά από γραπτό αίτημα προς την *κοινοπραξία* για αποκατάσταση εντός 30 ημερών.
  - γ) σε περίπτωση που ο *δικαιούχος* έχει διαπράξει, εσκεμμένως ή εξ αμελείας, *παρατυπία* κατά την εκτέλεση οιασδήποτε *συμφωνίας επιχορήγησης* με την *Επιτροπή*.

- δ) σε περίπτωση που ο *δικαιούχος* έχει παραβεί θεμελιώδεις δεοντολογικές αρχές·
- ε) σε περίπτωση που οι εκθέσεις ή τα παραδοτέα που απαιτούνται, δεν έχουν υποβληθεί ή εάν η *Επιτροπή* δεν έχει εγκρίνει τις εκθέσεις και τα παραδοτέα που υποβλήθηκαν·
- στ) για σημαντικούς τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους που επηρεάζουν αρνητικά κατά ουσιαστικό τρόπο την ολοκλήρωση του έργου·
- ζ) σε περίπτωση που έχει περιοριστεί σημαντικά η δυνητική *χρήση* των νέων στοιχείων·
- η) σε περίπτωση που νομικές, οικονομικές, οργανωτικές ή τεχνικές αλλαγές ή μεταβολή του ελέγχου ενός *δικαιούχου* θέτουν σε αμφισβήτηση την απόφαση της *Επιτροπής* να αποδεχτεί την συμμετοχή του·
- θ) σε περίπτωση που κάποια από τις αλλαγές που αναφέρονται στο εδάφιο η) παραπάνω ή η λύση της συμμετοχής του οικείου *δικαιούχου* (ή *δικαιούχων*) επηρεάζει ουσιαστικά την υλοποίηση του έργου ή τα συμφέροντα της *Κοινότητας* ή θέτει σε αμφισβήτηση την απόφαση για τη χορήγηση της συνεισφοράς της *Κοινότητας*·
- ι) σε περίπτωση που κατόπιν αναστολής του έργου για λόγους ανωτέρας βίας, κοινοποιηθείσας σύμφωνα με το άρθρο Π.40, είναι αδύνατη η εκ νέου ενεργοποίηση του έργου·
- ια) σε περίπτωση που δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις συμμετοχής στο έργο, όπως αυτές καθορίζονται στους κανόνες συμμετοχής ή τροποποιήθηκαν από την πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκε το έργο, εκτός εάν η *Επιτροπή* κρίνει ότι η συνέχιση του έργου είναι απαραίτητη για την υλοποίηση του ειδικού προγράμματος·
- ιβ) σε περίπτωση καταδίκης *δικαιούχου* με απόφαση που έχει ισχύ δεδικασμένου για αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή ή εάν αυτός έχει υποπέσει σε σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα το οποίο βεβαιώνεται με οποιοδήποτε αιτιολογημένο μέσο·
- ιγ) σε περίπτωση που μετά τη λύση της συμμετοχής ενός ή περισσότερων *δικαιούχων*, η *κοινοπραξία* δεν προτείνει στην *Επιτροπή* τροποποίηση της *συμφωνίας επιχορήγησης* με τις αναγκαίες μεταβολές για τη συνέχιση του έργου, συμπεριλαμβανομένης της ανακατανομής των καθηκόντων του *δικαιούχου* του οποίου η συμμετοχή λύθηκε, εντός της προθεσμίας που όρισε η *Επιτροπή* ή σε περίπτωση που η *Επιτροπή* δεν αποδεχτεί τις προτεινόμενες τροποποιήσεις.
- ιδ) σε περίπτωση που *δικαιούχος* κηρυχτεί σε πτώχευση ή τεθεί υπό εκκαθάριση.
2. Η λύση της συμμετοχής ενός ή περισσότερων *δικαιούχων* με πρωτοβουλία της *Επιτροπής* κοινοποιείται στον ή στους ενδιαφερόμενους *δικαιούχους*, με αντίγραφο στον *συντονιστή*, και αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία που αναφέρεται στην κοινοποίηση και το αργότερο, εντός 30 ημερών από την παραλαβή της από το *δικαιούχο*.
- Η *Επιτροπή* γνωστοποιεί στην *κοινοπραξία* την ημερομηνία από την οποία παράγει αποτελέσματα η λύση της συμμετοχής.

Σε περίπτωση καταγγελίας της *συμφωνίας επιχορήγησης*, ενημερώνεται ο *συντονιστής*, ο οποίος με τη σειρά του ενημερώνει όλους τους υπόλοιπους *δικαιούχους* και η καταγγελία παράγει αποτελέσματα 45 ημέρες μετά την παραλαβή από τον *συντονιστή*.

3. Εντός 45 ημερών από την ημερομηνία που παράγει αποτελέσματα η καταγγελία, ο δικαιούχος (ή οι δικαιούχοι) του οποίου λύεται η συμμετοχή, υποβάλλει (μέσω του συντονιστή) όλες τις απαιτούμενες εκθέσεις και παραδοτέα που αναφέρονται στο άρθρο II.4 και σχετίζονται με τις εργασίες που εκτελέστηκαν μέχρι την εν λόγω ημερομηνία. Σε περίπτωση που δεν παραληφθούν τα έγγραφα αυτά εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η *Επιτροπή*, μετά από έγγραφη προειδοποίηση 30 ημερών για την μη παραλαβή των εν λόγω εγγράφων, μπορεί να αποφασίσει να μην λάβει υπόψη της κανένα περαιτέρω αίτημα απόδοσης δαπανών και να μην πραγματοποιήσει περαιτέρω πληρωμές και, όπου ενδείκνυται, να απαιτήσει την επιστροφή της *προχρηματοδότησης* που οφείλει ο δικαιούχος (ή οι δικαιούχοι).
4. Εντός προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία που παράγει αποτελέσματα η λύση της συμμετοχής του δικαιούχου, η *κοινοπραξία* οφείλει να διαβιβάσει στην *Επιτροπή* πληροφορίες σχετικά με το μερίδιο της συνεισφοράς της *Κοινότητας* που μεταφέρθηκε πραγματικά στον εν λόγω δικαιούχο από την έναρξη του έργου.
5. Σε περίπτωση που οι εν λόγω πληροφορίες δεν παραληφθούν εμπρόθεσμα, η *Επιτροπή* θεωρεί ότι ο δικαιούχος η συμμετοχή του οποίου λύθηκε, δεν οφείλει χρήματα στην *Επιτροπή* και ότι η συνεισφορά της *Κοινότητας* που έχει ήδη καταβληθεί βρίσκεται ακόμη στη διάθεση της *κοινοπραξίας* και υπό τη δικαιοδοσία της.
6. Βάσει των εγγράφων και των πληροφοριών που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους, η *Επιτροπή* βεβαιώνει την οφειλή του δικαιούχου του οποίου η συμμετοχή λύθηκε.
7. Σε περίπτωση λύσης της συμμετοχής ενός ή περισσότερων δικαιούχων, ο δικαιούχος (ή οι δικαιούχοι) του οποίου η συμμετοχή λύεται επιστρέφει το ποσό που οφείλει στην *Επιτροπή* ή το μεταφέρει στον συντονιστή, όπως έχει ζητηθεί από την *Επιτροπή*, εντός 30 ημερών. Η *Επιτροπή* αποστέλλει αντίγραφο του σχετικού αιτήματος στον συντονιστή. Στη δεύτερη περίπτωση ο συντονιστής ενημερώνει την *Επιτροπή*, το αργότερο εντός 10 ημερών από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, για το κατά πόσο το ποσό μεταφέρθηκε σε αυτόν.
8. Σε περίπτωση καταγγελίας της συμφωνίας επιχορήγησης, η *Επιτροπή* βεβαιώνει την οφειλή της *κοινοπραξίας* και ενημερώνει σχετικά τον συντονιστή.

II.39. Χρηματοδοτική συνεισφορά μετά την καταγγελία και άλλες συνέπειες της καταγγελίας

1. Σε περίπτωση καταγγελίας, κάθε χρηματοδοτική συνεισφορά της *Κοινότητας* περιορίζεται στις επιλέξιμες δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί και γίνει αποδεκτές μέχρι την ημερομηνία από την οποία παράγει αποτελέσματα η καταγγελία και κάθε νόμιμη δέσμευση που έχει αναληφθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία και δεν μπορεί να ακυρωθεί.
2. Κατά παρέκκλιση από την παραπάνω παράγραφο:
  - στην περίπτωση του άρθρου II.38 παράγραφος 1 στοιχείο α), καμία δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί από την *κοινοπραξία* στο πλαίσιο του έργου δεν μπορεί να εγκριθεί ή να γίνει αποδεκτή ως επιλέξιμη για απόδοση από την *Κοινότητα*. Η ενδεχόμενη *προχρηματοδότηση* που χορηγήθηκε στην *κοινοπραξία* και οι τυχόν τόκοι που παρήχθησαν από την *προχρηματοδότηση* επιστρέφονται εξ ολοκλήρου στην *Επιτροπή*.
  - στην περίπτωση του άρθρου II.38 παράγραφος 1 στοιχείο β), κάθε χρηματοδοτική συνεισφορά της *Κοινότητας* περιορίζεται στις επιλέξιμες δαπάνες που

πραγματοποιήθηκαν μέχρι την ημερομηνία παραλαβής του γραπτού αιτήματος άρσης της παράβασης.

3. Επιπλέον, στις περιπτώσεις του άρθρου Π.38 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ), δ), ε), ιβ) και ιγ), η *Επιτροπή* μπορεί να ζητήσει την επιστροφή του συνόλου ή μέρους της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της *Κοινότητας*. Στην περίπτωση του άρθρου Π.38 παράγραφος 1 στοιχεία β) και ιγ), η *Επιτροπή* λαμβάνει υπόψη τη φύση και τα αποτελέσματα των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν και τη χρησιμότητά τους για την *Κοινότητα* στο πλαίσιο του οικείου ειδικού προγράμματος.
4. Οι εκθέσεις και τα παραδοτέα που υποβάλλονται στο πλαίσιο καταγγελίας θεωρείται ότι υποβλήθηκαν στο τέλος της αντίστοιχης περιόδου αναφοράς.
5. Στις περιπτώσεις που η *Κοινότητα* πραγματοποιεί πληρωμή μετά τη λύση της συμμετοχής *δικαιούχου* ή μετά την καταγγελία της *συμφωνίας επιχορήγησης*, η εν λόγω πληρωμή θεωρείται τελική πληρωμή όσον αφορά τον συγκεκριμένο *δικαιούχο* (ή *δικαιούχους*) ή το έργο, αντίστοιχα, και εν πάσει περιπτώσει πραγματοποιείται μέσω του *συντονιστή*.

Με την επιφύλαξη της καταγγελίας της *συμφωνίας επιχορήγησης* ή της λύσης της συμμετοχής ενός ή περισσότερων *δικαιούχων*, οι διατάξεις των άρθρων Π.9, Π.10, Π.11, Π.12, Π.21, Π.22, Π.23, Π.24, Π.25, Π.35, Π.36, Π.38, Π.41, Π.42 και του μέρους Γ του παραρτήματος II συνεχίζουν να ισχύουν μετά την καταγγελία της *συμφωνίας επιχορήγησης* ή τη λύση της συμμετοχής του εν λόγω *δικαιούχου* (ή *δικαιούχων*).

Π.40. Ανωτέρα βία

1. Ως *ανωτέρα βία* νοείται κάθε απρόβλεπτο και εξαιρετικό γεγονός το οποίο επηρεάζει την εκπλήρωση από τα συμβαλλόμενα μέρη οποιασδήποτε υποχρέωσης βάσει της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης* και το οποίο είναι ανεξάρτητο της βούλησης των μερών και δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί παρά τις εύλογες προσπάθειές τους. Δεν συνιστούν *ανωτέρα βία* ενδεχόμενο ελάττωμα προϊόντος ή υπηρεσίας ή καθυστέρηση διάθεσής τους για τους σκοπούς της εκτέλεσης της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*, που επηρεάζει την εν λόγω εκτέλεση, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, ανωμαλιών στη λειτουργία ή τις επιδόσεις των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών, εργατικών διαφορών, απεργιών ή οικονομικών δυσκολιών.
2. Σε περίπτωση που κάποιος *δικαιούχος* υποστεί τις συνέπειες *ανωτέρας βίας* που ενδέχεται να επηρεάσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του βάσει της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*, ο *συντονιστής* ενημερώνει αμελλητί την *Επιτροπή*, αναφέροντας την φύση, την πιθανή διάρκεια και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις.
3. Σε περίπτωση που η *Κοινότητα* υποστεί τις συνέπειες *ανωτέρας βίας* που ενδέχεται να επηρεάσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της βάσει της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*, ενημερώνει αμελλητί τον *συντονιστή*, αναφέροντας την φύση, την πιθανή διάρκεια και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις.
4. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεωρείται ότι αθετεί υποχρεώσεις εκτέλεσης του έργου εάν εμποδίζεται να τις εκπληρώσει από λόγους *ανωτέρας βίας*. Στις περιπτώσεις που *δικαιούχοι* δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την εκτέλεση του έργου λόγω *ανωτέρας βίας*, η πληρωμή για αποδεκτές επιλέξιμες δαπάνες μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον για καθήκοντα που έχουν πράγματι εκτελεστεί μέχρι την ημερομηνία επέλευσης του γεγονότος που χαρακτηρίζεται ως *ανωτέρα βία*. Λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε η ζημία να περιορισθεί στο ελάχιστο.

II.41. Εκχώρηση

Οι δικαιούχοι δεν εκχωρούν κανένα από τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης*, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο II.27 (μεταβίβαση κυριότητας νέων στοιχείων), χωρίς την προηγούμενη έγγραφη άδεια της Επιτροπής και των άλλων δικαιούχων.

II.42. Ευθύνη

1. Η *Κοινότητα* δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για πράξεις ή παραλείψεις των δικαιούχων σε σχέση με την παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης*. Δεν φέρει ευθύνη για ελαττώματα προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών που προκύπτουν βάσει των νέων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, ανωμαλιών της λειτουργίας ή των επιδόσεων τους.
2. Κάθε δικαιούχος παρέχει πλήρη εγγύηση στην *Κοινότητα* και αποδέχεται να την αποζημιώσει σε περίπτωση οιασδήποτε αγωγής, απαίτησης ή δικαστικής διαδικασίας εκ μέρους τρίτων κατά της ιδίας για ζημίες που οφείλονται είτε σε πράξεις ή παραλείψεις του σε σχέση με την παρούσα *συμφωνία επιχορήγησης* είτε σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που ανέπτυξε ο ίδιος βάσει των νέων στοιχείων τα οποία προήλθαν από το έργο.
Σε περίπτωση αγωγής που ασκείται από τρίτο κατά δικαιούχου σε σχέση με την εκτέλεση της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*, η *Επιτροπή* μπορεί να του παράσχει συνδρομή κατόπιν γραπτού αιτήματος. Οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται η *Επιτροπή* για τον σκοπό αυτό βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο δικαιούχο.
3. Κάθε δικαιούχος φέρει την αποκλειστική ευθύνη να εξασφαλίσει ότι οι πράξεις του στο πλαίσιο του παρόντος έργου δεν θίγουν τα δικαιώματα τρίτων.
4. Η *Κοινότητα* δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιεσδήποτε συνέπειες προκύπτουν από την ορθή άσκηση των δικαιωμάτων της βάσει των κανόνων συμμετοχής ή της παρούσας *συμφωνίας επιχορήγησης*.